ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 119 (3601). | Якшанба, 18 июнь 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Фотомухбиримиз А. Абалян куни-кеча Бўка районидаги Свердлов номли колхоз далаларида бўлиб ғўза парваришини намунали олиб бораётган звенолар иши билан танишди. У мусобақа пешқадами Абдусаттор Абдувоҳидовни (чапда) далада суратга олди. Ўнгда Абдусаттор культивация қилаётган пахтазорларни кўриб турибсиз.

ҒЎЗА ГУЛГА КИРДИ

БЎКА. (Телефон орқали олинди). Тимирязев номли колхоз аъзолари юбилей йилида мўл ҳосил етиштириш учун эрта кўкламдан фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар дала ишларини агротехника қоидалари асосида юқори сифатли ўтказмоқдалар.

Мўл ҳосил учун бошланган курашда Абдуқодир Облоқулов звеноси айниқса намунали ишлаётир. Гектаридан 37,5 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган бу звено аъзолари чопиқ, культивация, озиқлантириш ва суғоришни меёрида ўтказмоқдалар. Шунинг учун ғўзалар яхши ривожланиб бошқа звеноларникига нисбатан эрта шоналади.

Ҳозир кўпгина пайкаллардаги экин текис шоналаб, олди ғўзалар гулга кирди.

Зиммага олинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли адо этишда сувчилардан Мирза Иброҳимов. Жўрақул Ҳамидов ўртоқлар фидокорлик кўрсатмоқдалар. Каромат Розиқова, Ҳосият Нуруллаева каби колхозчилар ўзларига бириктирилган қаторларда ишни сифатли бажараётирлар.

ҒАЛЛАКОРЛАР ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТ ОЛМОҚДАЛАР

Юқори Чирчиқ ғаллакорларининг кенгашидан

Бултур Юқори Чирчиқ район ғаллакорлари учун катта ғалаба йили бўлган эди. Олиҳиммат, меҳнатда тобланган лафзи ҳалол ғаллакорлар 30 минг тонна ғалла етиштирган ва давлат олдидаги мажбуриятларини ошириб адо этган эдилар. Район ғаллакорлари шонли юбилей йилида ҳам она-Ватан омборларига мўл-кўл ғалла етказиб бериш учун ўтган йили кузда ва бу йилги баҳорда катта умид билан адирларга, қирларга ва шолипояларга барака уруғи сепдилар.

Бироқ ғаллакорлар бу йўлда катта қийинчиликларга ва тўсиқларга дуч келабошладилар. Қишда ғалла майса бўлган кезларда қора совуқ бошланиб кетди. Ҳийлагина ерлардаги ғалла совуқ уриб сийраклашиб қолди. Мўлжалдаги иш бўлмади. Аммо улар бўшашмадилар. Ғалла сийрақ бўлиб қолган ерларга баҳорда қайта ҳайдалиб. яна дон экилди.

Сўнгра эндигина ғаллакорлар иши юриша бошлаганда янги ташвиш бошланди. Кутилмаган пайтда сел келди, сув тошди. Бу табиий офат ҳам азамат ғаллакорларни тиз чўктириб, иродаларини буколмади. Яна ҳаракат, мўлжалдаги ғаллани етиштириш учун кураш зўр куч билан давом эттирилди. Юз берган вазият ҳисобга олиниб, кам-кўстларни тўлдириш учун қўшимча тадбирлар ишлаб чиқилди. Ўша кезларда дон етиштириш ва давлатга сотиш планларини тўла ва ошириб бажариш учун нималар қилиш керак деган савол кўндаланг турар эди. Ғаллакорлар бу жумбоқни ҳам ечдилар. Биринчи резерв мавжуд экин майдонларида ҳосилдорликни ошириш йўли билан ғалла маҳсулотларини кўпайтиришдан иборат эди.

Свердлов номли колхоз шоликорлари мавжуд шоли майдонларининг ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни 3 центнердан оширишга, барча майдонларнинг ҳар гектаридан 50 центнерга етказиб шоли олишга, қўшимча 440 тонна ҳосил етказиб беришга қарор қилдилар. Бундан ташқари силос ҳосилдорлигини гектаридан 245 тоннага етказиб, 4900 тонна қўшимча силос, 1070 тонна беда олишни белгилаб олдилар. Карл Маркс номли колхоз аъзолари эса баҳорикор ерларда ҳосилдорликни пландагидан бир центнер ошириш учун бел боғладилар. «Политотдел» колхози аъзоларининг ҳам ҳиммати зўр бўлди. Бир қатор хўжаликларда ҳам айнан шундай тадбирлар кўрилди.

Шундай қўшимча тадбирлар кўрилгани туфайли шоликорлар юбилей йилида район бўйича ҳосилдорликни 4 центнердан оширишга аҳд қилдилар.

Яқинда район ғаллакорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Унда ғаллани 15—20 кунда йиғиб олиш тўғрисида батафсил гаплашиб олдилар. Ғалла ўриш, тозалаш, ортиш, ташиш, сомон йиғиш ва уни ортиш, ташиш учун зарур бўлган техника, транспорт воситаларини ремонтдан чиқариш, комбайнчиларга, уларнинг ёрдамчиларига ва тракторчиларга ҳақ тўлашни тўғри ташкил қилиш, ғаллакорларга қулай маданий-маиший хизмат кўрсатиш тадбирлари белгиланди. Бунинг учун колхоз ва совхозлардаги 112 та комбайндан 119 таси тўла тайёрланди, 29 та ғалла тозалайдиган ОС—4.5 маркали, 18 та ғалла ортадиган машина шай қилиб қўйилган. Даланинг ўзида ёрдам бериш учун 12 та кўчма устахона тахт турибди. Енилғи ташиб беришга 12 та автомашина ажратилган. Ғалла йиғимида ишлаш учун зарур миқдорда автомашиналар, тракторлар ва прицеплар ажратилган.

Механизатор кадрлар тайёрлашга ҳам алоҳида эътибор берилган. 119 комбайнчи, уларнинг 70 ёрдамчиси, 140 тракторчи ғалла йиғимида хизмат қилади. Колхоз ва совхозларда бўлиб ўтган йиғилишларда комбайнчилар юбилей йилида зўр маҳорат кўрсатиб ишлаш тўғрисида оширилган мажбурият олганлар. Масалан «Правда» колхозининг комбайнчиси Талъат Гиннатуллин, Душа Жўраев, Тўлаган Рисқибоевлар мавсумда 350 гектар ердан 300 тоннадан ғалла йиғиб олиш мажбуриятини олдилар. «Гулистон» колхозидан Шариф Турсунов, Сотти Эмиров, Миробид Исроилов, Свердлов номли колхоздан Юн Александр, «Ленинский путь» колхозидан Самад Усмонов, «Ленинобод» колхозидан Тожибой Пирназаров ва бошқа кўп комбайнчилар ана шу пешқадамлар изидан бормоқдалар. Кенгаш қатнашчилари комбайнчиларнинг бундай ватанпарварлик ҳаракатларини якдиллик билан маъқулладилар.

— Бу йил катта табиий қийинчиликлар юз берган бўлса ҳам совхозимиз коллективи маҳорат кўрсатиб ишлагани туфайли ғалладан мўл ҳосил етиштирилди, — деди «Паркент» совхозининг директори **Ғ. Аъзамхўжаев,** — шунинг учун совхозимиз ғаллакорлари давлатга пландаги 350 ўрнига 850 тонна ғалла топширишга, ғаллани 12 иш кунида йиғиб олишга қарор қилдилар. Бу юбилей йилига бизнинг дастлабки совғамиздир.

Сўнгра минбарга Свердлов номли колхоз комбайнчиси Юн **Александр** чиқади.

— Мен ўтган йили 600 гектар ердаги ғаллани ўриб олиб юқори кўрсаткичга эришгандим. Мен ўз коммунистик бурчимни адо этиш учун бу йил ҳам худди ўтган йилгидек ишлайман ва барча ҳамкасбларимни социалистик мусобақага чақираман.

«Ленинобод» колхозининг раиси **Т. Ризаев** ғалла ўрим-йиғимини қисқа муддатда ўтказиш, далада ишловчиларга қулай шароит яратиш, 6 разряд билан ҳақ тўлаш жорий этилгани, янчилган ғаллани қабул қилиш учун марказлашган хирмон ташкил этилгани, дала шийпонларига электр олиб борилгани, комбайнчиларга бепул овқат бериш тадбирлари кўрилгани тўғрисида гапирди ва сўзининг охирида давлатга 750 ўрнига 850 тонна ғалла сотамиз, деди.

— Ғалла ўрими учун зарур барча техникамиз тайёр,— дейди «Ўзбекистон» колхозининг инженери **Ли Александр.**— Бироқ аккумулятор ва баъзи запас қисмлар етишмай турибди. «Узсельхозтехника» район бўлими ёрдам бериши лозим. Бизнинг колхозда ғалла ўримида хизмат қилувчиларга маиший хизматни яхшилаш чоралари кўрилмоқда. Масалан, дала шийпонларида электр бор. Уларда радио, телевизор, чўмилиш учун душ бўлади. Иссиқ овқат қилинади. Бизда комбайнчиларга қуйидагича ҳақ тўланади: бир кунда бир комбайнчи 10 гектар ердаги ғаллани ўриб, 10 тонна ғалла топширса 20 сўм пул олади. Мавсумда (15—20 кунда) 300 тонна ғалла ўрган комбайнчига иш ҳақидан ташқари мукофотга 400 килограмм ғалла бепул берилади. Бундай моддий рағбатлантириш тадбирлари ғаллакорларимизни астойдил ишлашга ғайратлантирмоқда.

Кенгашда «Коммуна» колхозидан **Олим Ниёзов,** «Ленинобод» колхозидан комбайнчи **Тожибой Пирназаров** ва бошқа илғор ғаллакорлар сўзга чиқдилар. Район ғаллакорлари бу йил жами 29163 тонна ғалла етиштириш ва уни сира нобуд қилмай йиғиб олиш, давлатга пландаги 10040 тонна ўрнига 10435 тонна дон, шу жумладан 930 ўрнига 1037 тонна шоли сотиш юзасидан оширилган қўшимча мажбурият олдилар.

Кенгашда область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

50 МИНГ СЎМ ТЕЖАЛДИ

Олтинтопган қўрғошин-руҳ комбинатига қарашли автомобиль транспорти бошқармаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари тежамкорлик юзасидан бошланган республика кўригида актив иштирок этмоқдалар. Ҳар соҳада тежамли ишлаш транспортчиларнинг шу кунлардаги шиори бўлиб қолган. Бу ерда ҳар бир ходимнинг диққат-эътибори мавжуд резервларни қидириб топиш ва ишга солишга жалб қилинган.

Барча колонналарда хомашёни тежаб-тергаб сарфлаш, электр қувватини исроф қилмаслик, запас қисмларни тежашга қаратилган қатор тадбирлар амалга оширилди. Бунинг натижаси жуда кўнгилдагидек бўлмоқда. Давлат планлари доим ортиғи билан адо этилмоқда. Йил бошидан бери эса 50 минг сўмликдан кўпроқ давлат маблағи тежаб қолинди.

А. РАҲИМОВ.

МЕҲНАТКАШЛАР УЧУН

Тошкент кабель заводи коллективи қўлидан чиқаётган маҳсулотлар мамлакатимиздагина эмас, оламга ҳам машҳур. Бу ерда тайёрланаётган турли-туман кабеллар бир қанча чет эл мамлакатлари томонидан ҳам кўплаб сотиб олинаяпти. Ҳозирги вақтда заводда ишлаб чиқарилаётган асосий маҳсулотлар тури 63 тага етди.

Лекин кабелчилар меҳнаткашлар эҳтиёжларини ҳам эътибордан четда қолдиришмаяпти. Улар ишлаб чиқариш чиқиндиларидан ҳар хил кенг истеъмол товарлари тайёрлашни тобора кўпайтирмоқдалар. Илгари корхонада шундай маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи биттагина цех бор эди. Қўйлиқ ва Товоқсойдаги филиалларда ҳосил бўлган чиқиндилар Тошкентга ташиб келтирилар, бош корхонадаги кенг истеъмол товарлари цехида қайтадан ишланарди.

Кейинги бир йил ичида чиқиндилардан турли маҳсулотлар тайёрлашни ихтисослаштириш бўйича қатор тадбирлар кўрилди. Филиалларда ҳам кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи цехлар барпо этилди. Қўйлиқдаги цехда резина ва пластмасса чиқиндиларидан турли қуйма идишлар, пойондазчалар тайёрланяпти,

Корхона ҳузуридаги цех коллективи қўлидан РК-75 маркали телевизион кабеллар, бир неча хил электр симлари, сув сепишга мўлжалланган шланглар чиқмоқда. Илгари бу цехда ҳаммаси бўлиб 1 миллион 200 минг сўмлик маҳсулот тайёрланарди. Ҳозир эса унинг умумий миқдори 3 миллион сўмни ташкил этади.

Цехнинг ўнлаб ишчилари Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада қатнашиб, яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Қ. Холматова, В. Фефелова, М. Снимщчикова ва М. Вишнякова ўртоқлар сингари коммунистик меҳнат зарбдорлари меҳнатда касбдошларига ўрнак бўлмоқдалар. Нормани анча орттириб адо этишяпти.

М. НОРХЎЖАЕВ.

ХИРМОН БАРАКАСИ УЧУН

Ғаллачилик — хўжалигимизнинг етакчи тармоқларидан бири. Шунинг учун ҳам бу тармоқни юксалтириш мақсадида йил сайин астойдил ҳаракат қилиб келяпмиз. Ғаллазорларимиз тобора кенгайтириляпти. Дон ҳосилдорлигини оширишнинг зарур тадбирларини кўрмоқдамиз.

Бу йилги ҳосилни мўлжаллаб ўтган йили 4112 гектар майдонга кузги буғдой ва арпа эккан эдик. Лекин, декабрь ойининг охири ва январь ойининг бошларида бўлган қуруқ совуқ 1100 гектар еримиздаги экинга жиддий зарар етказди. Ана шу майдонларга эрта баҳорда қайтадан дон сепдик. Мўл ҳосил етиштиришга эришиш мақсадида ғаллазорларни минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантиришга, иложи бор бўлган жойларни қондириб суғоришга катта эътибор берилди.

Деҳқонларимизнинг фидокорона меҳнати ҳозирги кунларда ўзининг ажойиб самараларини кўрсатмоқда. Ғалла бошоқлари йирик-йирик бўлиб етилмоқда. Табиий қийинчиликлар ишимизга анча путур етказган бўлса ҳам йил бошида берган ваъдамизда турибмиз. «Безостая—1» навли буғдойнинг ҳар гектаридан 20 центнердан, «Сурҳок» буғдойининг ва арпанинг ҳар гектаридан камида 11,5—12,5 центнердан ҳосил кўтаришга, салкам 49 минг центнер дон етиштиришга албатта эришамиз. 25 гектар майдонга экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан камида 30 центнердан дон олинишини таъминлаймиз.

Ҳосилимиз пишиб қолди. Эндиликда ўрим-йиғим кампаниясини зўр уюшқоқлик билан ўтказиш тараддудини кўряпмиз. Азамат механизаторларимиз барча майдонлардаги ғаллани 20 иш кунида ўриб-йиғиб олишга сўз бердилар.

Ҳ. БАРОТОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхозининг бош агрономи.

ЧОРВОҚНИНГ ДАСТЛАБКИ БЕТОНИ

15 июнь куни Чорвоқ қурувчиларининг ҳаётида катта воқеа рўй берди. Улкан нур ва сув манбаига дастлабки бетон ётқизилди.

Юзлаб кишиларнинг кечаю-кундуз қилган меҳнати, шижоатига бугун ўзига хос якун ясалди. Аввало, тоннель қазилиб, жўшқин дарё Чирчиқнинг сувлари оқими йўналишини ўзгартириб, кишилар бунёд этган ўзандан оқа бошлади. Шундан сўнг навбат портлатувчилар, экскаваторчилар, бульдозерчилар, оғир самосвал машиналарининг ҳайдовчиларига келди. Улар 30 минг кубометр тупроқ қазиб, ниҳоят метиндек мустаҳкам тоғ жинслари устини очдилар. Орадан уч ой ўтди. Уч ой давомида кишиларнинг фикри-ёди ана шу кунни яқинлаштиришга, датлабки бетонни ётқизишга қаратилди. Негаки, дастлабки бетон ётқизилиши бошқа участкаларда ишни давом эттириш учун кенг йўл очиб берар эди. Ниҳоят шу кун етиб келди.

Жуда улкан тош ҳовузнинг тепасида юзлаб бунёдкорлар ва уларнинг меҳмонлари бетон ётқизиладиган дақиқаларни сабрсизлик билан кутишаяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Хўжаев, партия ва совет ходимлари тантанада қатнашиш учун бу ерга келишган. Тўғон заминига ёдгорлик плитасини ўрнатиш ваколати уларга берилади. Бу плитага олтин ҳарфлар билан қуйидаги сўзлар ёзилган:

«Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллик шарафига Чорвоқ ГЭСи тўғонининг заминига биринчи бетон ётқизилди. 1967 йил 15 июнь».

Бетон аста-секин самосвал машинасидан кранининг чўмичига туширилади. Бу ерда ҳозир бўлганлар дастлабки бетон ётқизилаётган ана шу дақиқани гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

Кран машинисти Алексей Каранухов кўп тонналли чўмични тўғон замини устига тўғрилайди. Чўмич оғзи аста кенгаяди. Дастлабки кубометр бетон мустаҳкам замин устига қуйилиб тушади.

Биринчи бетонни ётқизиш шарафи энг яхши қурувчиларга муяссар бўлди. Қурилиш материаллари заводининг Нина Пушкалова бошлиқ сменаси, самосвал машиналарининг ҳайдовчилари Степан Криницев, Николай Кулагин, Владимир Федотовлар, Николай Мурашев бригадасининг аъзолари Алексей Орлов, Михаил Блинов, Владимир Шулимов, Асқар Пўлатовлар улкан қурилишининг дастлабки кубометр бетонини ётқизадилар.

Коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи, тажрибали қурувчи Николай Иванович Мурашев сўзга чиқади. Унинг сўзларини ҳамма диққат билан тинглайди Узоқда осмонга бўй чўзган баланд тоғлар ҳам унинг сўзларига қулоқ солаётгандек эди.

— Биз ана шу улкан сув ва нур манбанга дастлабки бетон ётқиздик. Бу биз учун катта шараф, катта ишонч, бундан буён ҳам коллективнинг ишончини оқлаймиз. Қирқ минг кубометр бетоннинг ҳаммасини муддатидан илгари, Октябрнинг шонли юбилейигача ётқизиб қўямиз. Бу белгиланган муддатдан бир ой аввал демакдир.

Чорвоқ ГЭСида иш тинмайди. Ҳадемай бригадир Мурашев айтган улкан вазифа амалга ошади. Лекин Чорвоқ бунёдкорлари дастлабки бетон ётқизилган шу кунни асло ёддан чиқармайдилар.

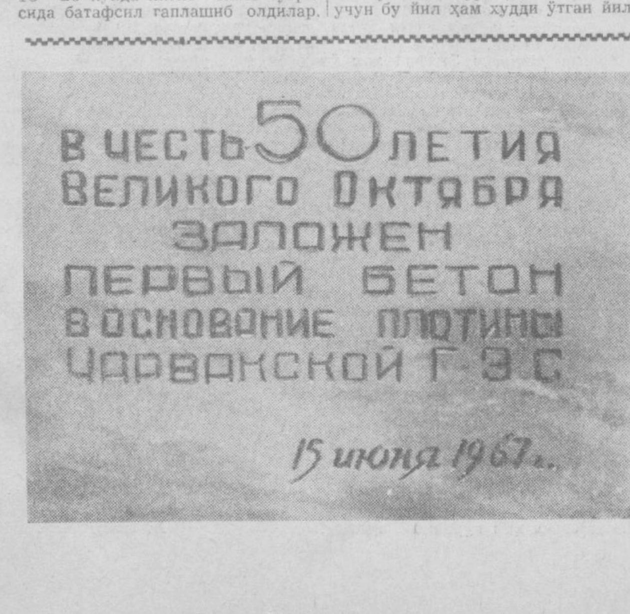

Суратларда: (чапдан): 1. Тўғон заминига ўрнатилган мармар плита. 2. Алексей Орлов ва Асқар Пўлатов дастлабки кубометр бетон ётқизяптилар. 3. Ҳозиргина ётқизилган бетон мустаҳкамланаяпти.

Н. Третьяков ва Л. Коваленко фотолари.

А. Н. КОСИГИН ПАРИЖГА КЕЛДИ

ПАРИЖ, 16 июнь. (ТАСС). БМТ Бош ассамблеясининг фавқулодда махсус сессиясига бораётган Совет делегациясининг бошлиғи, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Парижга келди.

СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва СССР делегациясининг бошқа аъзолари А. Н. Косигин билан бирга бу ерга келдилар.

Орли аэропортида А. Н. Косигинни Франция ташқи ишлар министри Кув де Мюрвиль кутиб олди.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ ФАВҚУЛОДДА МАХСУС СЕССИЯСИДА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ

СССР Министрлар Совети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг фавқулодда махсус сессиясига қуйидаги ўртоқлардан иборат совет делегацияси составини тасдиқлади: А. Н. Косигин (делегация бошлиғи), А. А. Громико, А. А. Солдатов, Н. Т. Федоренко, В. М. Фалин—делегация аъзолари, Л. М. Замятин, Л. И. Менделевич, П. Д. Морозов, Н. К. Тарасов, О. Н. Хлестов—делегация аъзоларининг ўринбосари.

А. П. КИРИЛЕНКО УЗБЕКИСТОНДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко Тошкентга келди. У, Ўзбекистон пойтахтининг реконструкция қилиниши ва қурилиши билан танишди, халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига борди, бинокорлар билан суҳбатлашди.

А. П. Кириленко Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, Тошкент шаҳрининг раҳбарлари билан учрашди.

А. П. Кириленко Самарқанд ва Чирчиқ шаҳарларига ҳам борди. (ЎзТАГ).

БУГУН — МЕДИЦИНА ХОДИМЛАРИ КУНИ

ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Б. ТОШБЕКОВ ҳикоя қилади

«Тани соғлиқ — туман бойлик» дейди халқимиз. Ҳа, саломатликка нима етсин! Медицина ходимлари кишиларимизнинг сиҳат-саломатлиги учун курашишдек шарафли вазифага даъват этилганлар. Дарҳақиқат, касбимиз — инсонга шифо бахш этиш!

Бугун медицина ходимлари куни! Совет интеллигенциясининг катта бир отрядини ташкил этган бу шарафли касб эгалари ўз байрамларига муносиб совғалар билан келдилар. Областимиз шаҳар ва қишлоқларидаги касалхона, поликлиника ва бошқа медицина муассасаларида фаол меҳнат қилаётган шифокорлар ҳам бу кунга катта тайёргарлик кўрдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг яқинда аҳоли сиҳат-саломатлигини янада яхшилаш ва медицина хизматини кучайтириш юзасидан қабул қилган қарори ишимиз учун асосий дастур бўлиб қолди. Ушбу қарорда кўп вазифалар илгари сурилди. Уларни амалга ошириш борасида областимиз шифохоналарида ҳам бир қатор ишлар амалга оширилди.

Медицина практикасининг муҳим проблемалари юзасидан область миқёсида йиғилишлар ўтказилди. Чунончи, рак касаллигининг олдини олиш ва уни даволаш масалаларига бағишланиб ўтказилган кенгаш чинакам ўзаро тажрибалар алмашиш мактаби вазифасини ўтади. Мутахассис олимлар жойларда олиб борилган тажриба ишлари ҳақида ўзаро фикр алмашдилар.

Область дорихоналар ходимларининг йиғилишида ҳам аҳолига намунали хизмат кўрсатиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Шу йилдан бошлаб областимиз дорихоналари ходимлари Самарқанд области дорихона ходимлари билан ўзаро социалистик мусобақа бошладилар. Мусобақа жараёнида аҳолига аптека хизматини яхшилаш билан боғлиқ қатор тадбирлар амалга оширилади.

Яқинда чирчиқликлар учун катта касалхона фойдаланишга топширилди. Шунингдек, Олмалиқ, Бекобод шаҳарларида ҳам янги медицина пунктлари очилди.

Бу ўринда Оққўрғон район медицина ходимлари ва жамоат ташкилотларининг олижаноб ишлари ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчимиз. Районда кейинги уч-тўрт йил ичида кўпгина ишлар амалга оширилди. Колхоз ва совхозлар медицина муассасалари қуриш учун кўплаб маблағлар ажратдилар. Фақат кейинги икки йил ичида шу мақсадлар учун 704 минг сўмлик маблағ сарфланди.

Дмитров номли колхозда ҳам бу соҳада ибратли тадбирлар амалга оширилди. Ҳозир бу ерда саломатлик «шаҳарчаси» ишлаб турибди. Юз ўринли бу касалхона яқин орада зонал касалхонага айлантирилади. Натижада у қўшни хўжаликларга ҳам хизмат қилади. Медицина қурилишларини қад кўтариш ва уларни жиҳозлаш учун колхоз томонидан 300 минг сўмлик маблағ сарфланди.

Свердлов номли колхоз ҳам ўз саломатлик «шаҳарча»сига эга. Шунингдек, ўтган йили бу ерда участка касалхонаси қурилди. Бунинг учун эса 140 минг сўм ажратилди.

Районда колхозлараро касалхоналар қуришга ҳам катта эътибор берилмоқда. 8 та колхоз кучи билан қурилиб фойдаланишга топширилган стационар беморларга намунали медицина хизмати кўрсатмоқда.

Санитария пропагандасини кучайтириш мақсадида область санитария маорифи уйи қатор тадбирларни белгилади. Нашр этилган «Ёшлар гигиенаси», «Биринчи синфда биринчи йил», «Гипертония касаллиги ва унинг олдини олиш» номли брошюралар колхоз ва совхозларга юборилди.

Ҳозир областимиз медицина ходимлари олдида катта вазифалар турибди. У ҳам бўлса аҳолига кўрсатиладиган медицина хизматини янада яхшилаш, илғор даволаш усулларидан кенг фойдаланиш масаласидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг яқинда қабул қилган қарорида таъкидлаганидек, бу ишлар шу куннинг муҳим вазифаларидир. Биз медицина ходимлари бу шарафли вазифани адо этиш учун куч-қувватимизни ишга соламиз.

Врач А. Воҳидов мана 30 йилдирки, кишилар соғлиғининг посбони бўлиб ишлаб келмоқда. У ҳозир 2-темир йўл поликлиникасининг моҳир шифокорларидан бири. Суратда: А. Воҳидов врач Н. Икромова билан беморнинг соғлиғини кўздан кечирмоқда. О. Тўхтахўжаев фотоси.

УСТОЗ

Залга йиғилган устоз ва шогирдлар, ҳамкасб дўстларнинг қувончлари чексиз эди. Бугун яна бир олима қўшилди фан соҳиблари қаторига. Ҳа, яна қанчадан-қанча беморларнинг дардига даво топилади.

Хурсандликдан ёш олиманинг киприкларига ёш томчилари илашди.

1943 йил. Томск медицина институтини эндигина битирган Рашида Хайровага тўғри «Госпиталь»га йўлланма беришди. Турмуш ўртоғи фронт ичкарисида, ўзи эса фронт орқасида фашист босқинчиларига қарши қақшатгич зарба беришда фаол қатнашишди. Шу давр ичида қанча-қанча жароҳатлар битиб, неча-неча Ватан фарзандлари ўлим чангалидан олиб қолинди.

Бу воқеаларга кўп йиллар бўлди. Болаликдаги ширин орзулар... Госпиталдаги нотинч тунлар... Ҳамма-ҳаммасини учқур йиллар ўз қанотида олиб ўтиб кетди. Бу орада Рашида Хайрова Тошкентга келди. Тошкент Давлат медицина институтидаги «Ич касалликларини даволаш клиникаси»да врач-терапевт бўлиб ишлай бошлади. Сўнг ординатор, ундан кейин эса ассистент бўлиб, 1-терапия клиникасида бир неча йил ўқитиш-даволаш ишларини олиб борди.

Врачдаги интилувчанлик, илмга ташналик клиника профессори Носир Исмоилович Исмоиловнинг диққатини ўзига тортди. Профессор буни ўз вақтида сезиб, уни ўзига шогирдликка олди. Илмий иш топшириб, ўзи унга раҳбарлик қилди.

Рашида Хайрованинг шогирдлари ҳам оз эмас. Унинг қўлида таҳсил кўрган талабалар институтни битириб, мамлакатимизнинг узоқ ўлкаларида шифокор бўлиб ишламоқда. Унинг қўлида дардига шифо топиб, соғайиб, яна меҳнат қўйнида жавлон ураётганлар, унинг шаънига айтилган илиқ сўзлар-у, раҳматномалар ёзганларнинг саноғи йўқ.

Ширин сўзлиги, меҳнатсеварлиги, моҳир педагоглиги учун уни коллективда ҳамма севиб ҳурмат қилади. Тинимсиз самарали меҳнат, доимо муваффақият ва роҳат билан муҳрланади.

Рашида Хайрова ҳамон беморлар қалбига йўл, дардига шифо топишда, изланишда...

Шифокор Тошкент минерал сувининг ўткир даволаш қувватига эга эканлигини биринчи бўлиб илмий асосда ва тажрибада исботлаб берди. Бу билан жигар-ўт касалликлари билан оғриган беморлар дардига шифо топилди. Тошкент минерал суви билан жигар-ўт касалликларини комбинирлашган усулда даволаш клиникаларда кенг кўламда йўлга қўйилади.

Унинг тунни-тонгга улаб қилган меҳнатлари ўз самарасини кўрсатди. Шу туфайли медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олишга муяссар бўлди у.

Биз устозимиз, домла олима Р. Ф. Хайровага, уларнинг устозлари Н. И. Исмоиловга узоқ умр, чексиз муваффақият ва ўзларига ўхшаган кўпдан-кўп шогирдлар етиштиришларида янги муваффақиятлар тилаймиз.

Ш. МУҲИДДИНОВА,
Тошкент Давлат медицина институтининг студенти.

ДОНОЛАР САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА

Халқ ижодиёти ҳамиша қадрланади, кўз қорачиғидай сақланиб келади. Доноларнинг ҳикматли сўзи маънавий ва илмий жиҳатдан ўз қимматини ҳеч қачон йўқотмайди.

Биз бу ерда халқ дурдоналари — соғлиқ учун тааллуқли ҳикматлардан айрим намуналар келтирар эканмиз, уларни медицинамиз учун калит ва йўлланма деб биламиз.

Қуйидаги материални тузишда Ш. Шомуҳамедовнинг «1001 ҳикмат» номли нодир асаридан, шунингдек рус ва ҳинд манбаларидан фойдаландик.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

Бор экан ёшлигу соғлиқ
мусаффо,
Ҳар мақсад жилови қўлда
муҳайё.
Н. ХИСРОВ.

Кичик дардга тез айла
ғамхўрлик,
Ожиз этмасин тағин
беморлик.
Ф. АТТОР.

Икки кишидан сир бекитма
зинҳор,
Бири яхши табиб, бири
содиқ ёр.
Ф. АТТОР.

Дардни табибдан бекитган
инсон,
Кўзидан ёш эмас, оҳир оқар
қон.
А. ФИРДАВСИЙ.

Одамнинг ёмон кайфияти ҳамиша унинг ўзини, шу билан бирга бошқаларни ҳам бахтсиз қилади. Яхши кайфият эса бамисоли ёғ бўлиб, ҳаёт ғилдирагини айлантиради.
Л. ТОЛСТОЙ.

Сиқилган кишига кулги бахш
этмоқ,
Бир ботмон қанддан ҳам,
билгил яхшироқ.
А. ЖОМИЙ.

Чинакам хушмуомалалик одамларга нисбатан муруватли бўлишдан иборат.
Жан Жак РУССО.

Хушмуомалалик бизга энг арзонга тушадиган ва одамлар томонидан ҳамма нарсадан қиммат баҳоланадиган фазилатдир.
М. СЕРВАНТЕС.

Одам ёшининг улуғлигидан эмас, балки ғам-ғуссадан қарийди.
РУС ХАЛҚ МАҚОЛИ.

Корнинг очмай овқат егил,
Қорнинг тўймай қўлинг
артгил.
ХАЛҚ МАҚОЛИ.

Сиҳат тиласанг кўп ема,
Иззат тиласанг кўп дема.
А. НАВОИЙ.

Худбин киши буни тушунмас
мутлоқ,
Букиб еган одам ақлдан
узоқ.
С. ШЕРОЗИЙ.

Биринчи қадаҳ соғлиқ учун, иккинчи қадаҳ кайфият учун, учинчи қадаҳ безори қилса, тўртинчи қадаҳ — ақлдан оздиради.
АНАХАРСИС.

КОЛХОЗ ШИФОКОРЛАРИ

Эрта тонг. Сўлим қишлоқ ажиб манзара касб этган. Тоғдан эсаётган майин шабада руҳингизни енгил, ўзингизни тетик қилади. Ана шундай хуштабиат жойда қишлоқ касалхонаси қад кўтарган. Шифохонанинг ҳовлисидаги анвойи гуллар кўзни қамаштиради. Беморлар гул боғи атрофида дам оладилар, соф ҳаводан фойдаланиб шифо топадилар...

Бош врач Султонхўжа Саидорипов ўрта бўйли, қотмадан келган бир киши билан чақчақлашиб ўтирарди. Бу киши бизга танишдек кўринди. Бўлди-бўлди, уни танидик. Бу киши Ҳ. Аҳмедов бўладилар...

Чимкент областида истиқомат қилувчи Ҳикмат Аҳмедов оғир касалга чалиниб қолди. Кўрсатган врачлари «касалингизни тузатиш анча мушкул, бошқа жойга ҳаракат қилинг» дейишади.

Бундай гапни эшитган ҳар қандай беморнинг ҳам эти жимирлашиб, дардига-дард қўшилади, яраси янги бўлади.

Ҳикмат аканинг миясига ўқдек қадалган бу сўз уни нажот излаб шифо топишга мажбур қилди. У тўғри Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозида истиқомат қилувчи қариндоши Эргаш ака Анорбоевнинг уйига кириб келади. У ҳолдан тойган эди.

— Ҳеч қисси йўқ,— деди Эргаш ака.— Соғайиб кетасиз. Йўқ демасангиз шу яқинимиздаги касалхонага ётинг Яхши шифо топасиз. Ҳозир врач чақиртирамиз.

Орадан ярим соатча вақт ўтар-ўтмас уйга бош врач Султонхўжа Саидорипов кириб келди.

Ҳақиқатан ҳам беморнинг аҳволи оғир. Бош врач уни кўриб, касалхонага ётқизиш лозимлигини айтди.

Рентгенда кўрилди. Ниҳоят бош врач беморнинг касалини «ошқозон яраси» деб топди. Дори-дармонлар билан қаралди. Айниқса, янги дори регениратор қўл келди. У билан даволанган сари беморнинг соғлиги яхши бўлиб борди. Овқатланиш парҳазига қаттиқ риоя қилиниб, 30 кун деганда бемор оёққа турди. Олдинги маъюс чеҳралар энди хандон урарди.

Бу ўша Ҳикмат Аҳмедов бўлиб, бош врачга миннатдорчилик билдираётган эди.

— Бир куни,— деб ҳикоя қилади ўртоқ С. Саидорипов,— кечқуруи энди уйга кетаман деб турганимда «тез ёрдам» машинаси келиб қолди. Ундан оғир дардланган беморни олишди. Гап сўраганимизда зўрға лабини қимирлата олади, холос. Шунчалик ҳолсизланган эди у. Аниқланишича, «бронхиальная астма» касали билан оғриган экан. Тездан «конакорт, изодрин» дориларидан фойдаландик.

Мана, соғайиб, уйига борганидан сўнг ёзиб юборган хати:

«Ҳурматли ва меҳрибон бош врач! Қўлингизда шифо топганлигим учун чексиз миннатдорлигимни қабул қилгайгиз. Раҳмат, сизларга. Бу яхшиликларингизни сира-сира унутмайман. Шифокорлар куни билан илиқ саломимни йўллайман.

Салом билан: Абдували Эшонқулов».

Ҳа, Султонхўжа акани биргина булар эмас, хуш феъллиги, дилкашлигидан «Маданият», «Коммунист» колхозларининг меҳнаткашлари ҳам жуда ҳурмат қиладилар. У беморлар дардига малҳам бўлиб, меҳнаткашлар эътиборини қозонаяпти. Кечани-кеча, кундузни-кундуз демай бемор хизматида кўрасиз уни.

Колхозчилар тиниб-тинчимас врачлар хизматидан хурсанд бўлмоқдалар. «Умрингиздан барака топинглар» дейишади улар. Чиндан ҳам ўртоқ С. Саидорипов бошлиқ касалхонанинг И. Арслонов, Т. Абдуазимова, Р. Азизовалар каби врачлари халқ саломатлиги йўлида жон куйдириб меҳнат қилмоқдалар.

Касалхона бундан кейин ҳам кенгайиб яхшиланади. Ҳозир 15 ўринли туғруқхона қурилмоқда. Шифокорлар барча совет кишилари қатори Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллик юбилейига ажойиб меҳнатлари билан муносиб совға ҳозирламоқдалар.

Р. МАДАТОВ.

ойтахтимизни қайта тиклашда қаҳрамон Ленинград шаҳридан келган моҳир қурувчилар шу кунларда самарали меҳнат қилишмоқда. Илғорлар сони ортиб бормоқда. Ушбу суратда тасвирланган ғишт терувчи Т. Николаева самарали меҳнати туфайли ҳамкасблари орасида обрў қозонмоқда. Ҳар куни 1100—1200 тадан ғишт терояпти.
А. Тўраев фотоси.

СОВЕТ АДАБИЕТИ—ТАРБИЯЧИМИЗ

Совет адабиёти — Октябрь фарзанди. Революциянинг тонг шафағида яралган бу адабиёт бадиий тараққиётда янги даврни бошлаб берди. У меҳнаткаш ва курашчи коммунизм қурувчисини, халқдан чиққан кишини ўз қаҳрамони деб эълон қилди.

Ленин 1905 йилда ёзган «Партия ташкилоти ва партия адабиёти» номли машҳур мақоласида адабиёт иши умумпролетар ишининг бир қисми бўлиши лозимлигини уқтирган эди. Бу мақолада революция доҳийси чинакам эркин, пролетариат билан очиқдан-очиқ боғланган адабиётни соткин, икки юзлама буржуа адабиётига қарши қўйган эди.

Социалистик реализм адабиёти ҳам ўзининг таркиб топган биринчи кунларидан бошлаб партиявийлик ва халқчиллик принципларини муқаддас сақлаб келмоқда. Коммунистлар партияси билан биргаликда янги кишини тарбиялаш учун курашмоқда. Коммунистик партия оптимизм ва ҳаётбахш ғоялар руҳи билан суғорилган совет адабиёти меҳнаткашларнинг маънавий бойлигини юксалтириш, уларни маънавий жиҳатдан тарбиялаш воситаси бўлиб хизмат қилиши, совет кишисида коммунизмнинг актив ва онгли қурувчиси фазилатларини тарбиялаши тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келаяпти. Социалистик реализм адабиётининг буюк асосчилари Горький ва Маяковский тажрибаси, ўз талантини халқ хизматига қўйган ажойиб сўз усталари — Демьян Бедний ва Ҳамза, Александр Фадеев ва Якуб Колас, Ҳамид Олимжон ва Муса Жалил, Николай Островский ва Максим Рильский, Ғафур Ғулом ва Симон Чиковани ва бошқа кўпгина совет ёзувчиларининг ижоди чуқур партиявийлик, ҳаётни ҳар тарафлама ўрганиш, янги кишини куйлашга интилиш, революция даврида туғилган янги одамни улуғлашнинг ёрқин намунасидир.

Владимир Маяковскийнинг бутун ижоди коммунизмга тўла ишонч руҳи билан тўла эди. Унинг бутун поэзияси келажакка, «коммунанинг ёрқин довонига» интилади. Унинг асарлари совет кишиларининг бир неча авлоди характерининг шаклланишида мустаҳкам ўрин эгаллайди.

Совет ёзувчилари яратган энг яхши китобларнинг қаҳрамонлари кишиларимиз ҳаётига аллақачонлароқ устоз ва тарбиячи сифатида кириб келган. Биз бу қаҳрамонлардан намуна оламиз, улардан яшашни ва курашишни ўрганамиз. Николай Островский «Пўлат қандай тобланди» романининг қаҳрамони Павел Корчагин коммунизмга ишончи, иродаси ва шижоати билан ҳанузгача бизни қойил қолдиради. Фадеевнинг «Ёш гвардия» романи эса совет ёшларининг севимли китобларидан бирига айланган. Шолохов китобларининг қаҳрамонлари Давыдов ва Соколовлар замондошларимиз қаторида яшаб меҳнат қилаяпти. Бундай мисолларни жуда кўплаб келтириш мумкин.

Ҳозирги кунларимизда яратилган энг яхши асарлар совет китобхонларининг маслаҳатчиси, ўқитувчисига айланган. Федин, Леонов, Ойбек, Гамзатов, Корнейчук, Айтматов ва бошқа ўнлаб бадиий сўз усталарининг асарлари кўп миллатли адабиётимизнинг намуналари сифатида янги идеаллар учун курашишга ўргатмоқда.

Совет адабиётининг жанговар отряди бўлган Ўзбекистон ёзувчилари ҳам ўз асарларида ҳаётимизнинг энг муҳим масалаларига эътиборни қаратмоқдалар, янги кишининг маънавий дунёсини тўлақонли қилиб тасвирлашга интилмоқдалар. Ойбек ва Ғафур Ғулом, Яшин ва Рашидов, Уйғун ва Зулфия, Абдулла Қаҳҳор, Саид Аҳмад ва бошқа истеъдодли ўзбек ёзувчиларининг асарлари бунинг далили бўла олади.

Ойбекнинг 1932 йилда ёзилган «Дилбар давр қизи» поэмаси ўзбек совет адабиёти тарихида ажойиб асар сифатида мустаҳкам ўрин эгаллади. Моҳир адибимиз бу поэмасида ўзбек аёлининг янги даврга хос образини усталик билан яратди. Озод ўзбек қизининг тўла эркинликка эришиш йўлида тўсиқлардан мардонавор ўтишини ажойиб лавҳаларда тасвирлади. Поэма халқимиз орасида кенг танилди, чунки у ўз вақтида ёзилган асар эди. Асар босилиб чиққандан сўнг «Дилбар» сўзининг ўзи ўзбеклар учун янги замон хотин-қизларининг тимсолига айланди.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

Ойбекнинг бошқа бир асари — «Қутлуғ қон»нинг кишиларимизни тарбиялашда ўрни жуда катта. Романда тасвирланган воқеалар революциядан аввалги даврга мансуб бўлса ҳам, ёзувчи ўз асарининг жуда замонавий бўлишига эришди, халқимизнинг ажойиб маънавий фазилатларини моҳирона тасвир қилди. Шунинг учун ҳам Ойбек қаҳрамонлари ҳозирги авлод китобхонларининг қалбидан чуқур ўрин олган.

Ғафур Ғуломнинг машҳур «Кўкан» поэмаси социализм кишисини тарбиялашда катта роль ўйнади. Поэманинг қаҳрамони ёш деҳқон Кўкан оғир машаққатли йўлни босиб ўтди.

Ғафур Ғулом ўз қаҳрамонини идеаллаштирмайди, характерини соддалаштирмайди, балки унинг қиёфасини рўй-рост тасвирлайди. Кўкан онгидаги қолоқ фикрлар бошқа кўп кишиларнинг ҳам янги ҳаёт учун курашларида тўсиқ бўлган эди. Кўкан — минглаб кишиларнинг образидир, дейди шоирнинг ўзи.

Партиямиз ана шундай минглаб Кўканларни қайта тарбиялаш соҳасида жуда улкан ишларни амалга оширди. Поэма қаҳрамони колхозга келгандан сўнг унинг кўз олдида тамоман бошқача турмуш гавдаланди. Шоир кечаги батракларнинг қалбини тўлдирган шижоаткорликнинг ажойиб манзарасини яратади. Кўплашиб қилинган меҳнат ўз меваларини келтиради.

Поэма қаҳрамонининг ўзи ҳам ана шу жараёнда ўзгаради, ҳаракатчан, ақлли колхоз раҳбарига айланади. Бу асарнинг ўша даврда кишиларни тарбиялашдаги хизмати катта бўлди.

Ўзбек шоираси Зулфия ҳам ўз истеъдоди билан янги кишини тарбиялашга муҳим ҳисса қўшаяпти. Унинг бутун ижоди марказида ўзбек аёлининг образи туради. Зулфия шеърларини ўқиган китобхон кўз олдида қатор хотин-қизлар образи гавдаланади. Мана, ёш зоотехник қиз Ойжамол, чўпоннинг қизи. У ўз севимли иши билан машғул. Ҳатто тажрибали чўпонлар ҳам билимдон Ойжамолнинг маслаҳатларига қулоқ солишади. Ана шундай дадил, иродали, билимдон совет хотин-қизлари Зулфиянинг севимли қаҳрамонларидир.

Шоира ўз асарларида янги ўзбек хотин-қизининг ташқи хусусиятларини бериш билан чекланмайди. У хотин-қизларимиз характерининг вужудга келиши жараёнини ҳам кўрсатади, ўтмиш сарқитларидан кўз юммайди. Аксинча, унинг асарларида янги давр кишисининг образлари билан бир қаторда ҳали онгида ўтмиш сарқитлари сақланиб қолган паранжи ёпинган аёлнинг сояси ҳам кўриниб қолади. Шоира ана шунда ўз олдида жонли киши турганини бутун қалби билан ҳис қилади, унинг кучсизлигини, ўтмишнинг ваҳшиёна урф-одатларига кўр-кўрона ишонганини яхши билади. Шунинг учун ҳам паранжи ёпинган хотинга чин қалбидан чиққан оташин, самимий сўзлар билан мурожаат қилади. Зулфия ана шундай самимий мурожаат сўзларини топа биладиган шоирадир. Шунинг учун ҳам унинг асарлари тарбиявий йўналиши жиҳатидан ҳам ёрқин намунадир.

Реализм, ҳаётий ҳақиқатни бутун борлиги билан тасвирлаш, энг олижаноб инсоний ҳис-туйғулар ва ишларни бадиий лавҳаларда ифодалаш — совет китобхонлари адабиётимиздан ана шу фазилатларни излайдилар. Бу фазилатлар уларни ўзига мафтун қилади.

Ўқувчиларимиз у ёки бу китобни ўқир эканлар, уни ҳаёт билан, ўз атрофларида рўй бераётган ҳодиса ва воқеалар билан солиштирадилар. Ёзувчи тасвирлаган воқеалар ва характерлар ҳаққоний ва эҳтирос билан кўрсатилган бўлса, ўқувчилар муаллиф билан бирга суҳбат қурадилар, ўйлайдилар, ўз фикрлари ва ҳис-туйғуларига яқин деб қабул қиладилар. Кишиларга уларнинг қийин дақиқаларида йўл-йўриқ кўрсата олган, мадад бера олган ёзувчи чинакам бахтиёрдир!

Совет адабиёти биринчи кунларданоқ ана шу орзу билан — кишиларимизга ҳаётни тушунишда ёрдам бериш, унинг дунё ҳақидаги билимларини кенгайтириш, унинг қалбида ўз ажойиб ватани билан фахрланиш ҳиссини тарбиялаш, социализм, коммунизм учун курашишда ёрдам бериш орзуси билан тўлиб-тошгандир. Совет адабиёти янги кишини тарбиялашда партиямизнинг содиқ ёрдамчиси сифатида майдонга келган адабиётдир.

А. АКБАРОВ.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида Халқ Комиссарлари Советининг доҳиймиз В. И. Ленин имзоси билан уруғчилик тўғрисидаги қарори чиққан эди. Бу қарор Ўрта Осиёда пахта навларини коллекция қилишга асос солди. Ҳозир СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг пахта селекцияси ва уруғчилиги институтида ғўзанинг 6500 дан ортиқ нави ва тури бор. Селекция ишлари учун бу ерда жаҳоннинг турли чеккаларидан келтирилган жуда кўп навлар йиғилган. Суратда: институт ботаника лабораториясининг мудири, биология фанлари кандидати Ўктам Муродов кўп йиллик ғўза навини кўздан кечирмоқда.

В. Лейзерович фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҒЎЗАЛАР СЕРАВЖ

Обдон пишитилиб кафтдек текисланган ерларга ташланган чигит тез ниш уриб чиқди. Биз уларни кўриб ич-ичимиздан қувонамиз. Яшил квадратлар кучимизга куч қўшмоқда.

Биз яганани сифатли ўтказдик. Ҳар уяда бақувват кўчатлардан уч-тўрттасини қолдирдик. Кейин тракторчилар куч беришди. Узунасига ва кўндалангига ишланди. Кўчат тагини юмшатиш билан бир вақтда ўғит ҳам солинди. Ўқариқларни созлаб, сув қўйдик. Ер етилиши билан иккинчи культивацияни бошлаб юбордик, кўчатлар яна яйраб кетди. Чамаси орадан 10-12 кун ўтди. Фосфорни обдон майдаладик, гўнгни элаб бир-бирига аралаштирдик. Сўнгра илдизларга яқинроқ бўлган жойга уларни ташлаб ариқ олдик. Навбат яна сувга келди. Бу ишга ҳам жиддий аҳамият берилди. Сувчиларимиз кеча ва кундуз ҳаракат қилиб, ҳар бир қаторга жилдиратиб сув оқизишди. Дастлабки сувга нисбатан бу сафаргиси анча яхши бўлди. Карта бошидаги ва охиридаги кўчатлар бирдек сувга қонди. Оқова сувларнинг тўпланиб қолишига йўл қўймадик.

Биз пахтакорларимизнинг куч-ҳаракатини ҳисобга олиб, қатор-ораларини бўлиб бердик. Уларнинг номлари ёзилган тахтачаларни эгат бошига қоқиб қўйдик. Бу эса ҳар бир ишчи кучидан тўлиқ фойдаланиш имконини бермоқда. Кўп аъзоларимиз оилалари билан биргаликда ҳалол меҳнат қилишяпти. Чуқур чопиқ қилишиб ғўзани доим ўтдан холи сақлаш чорасини кўрмоқдалар.

Умуман бизда ҳар бир киши пахтакорлик шон шуҳратига доғ туширмаслик учун ҳаракат қилмоқда. Шунинг учун белгиланган ишлар ўз вақтида сифатли адо этилмоқда. Биз май ойи ичида барча майдонларга икки марта комплекс ишлов беришни режалаштирган эдик. Бу иш муваффақиятли бажарилди. Эндиликда учинчи парвариш давом этмоқда. Ғўзаларимизнинг шонага кирганига анча бўлди. Биз ўтган ойга нисбатан июнь ойида яна баракали ҳаракат қиламиз. Пахтакорлар учун барча шарт ва шароитлар яратиб берилган. Иссиқ овқат доимо муҳайё.

Бригадамизда пахта, каноп ва бошқа экинлар етиштирилади. Лекин шунга қарамай ҳар йили ҳам улардан баракали хирмон кўтариб, социалистик мажбуриятимизни ошириб бажаряпмиз. Ўтган йили биз 18 гектар ерга чигит экандик. Ҳозиргидек ҳар бир кун ва соатдан унумли фойдаландик. Тер тўкиб меҳнат қилдик. Кўчатлар сонини кўпайтирдик, хирмонимиз баракали бўлди. Ҳар гектар ердан 25 центнердан «оқ олтин» топшириб, йиллик планимизни 150 процент адо этдик. Пландан ташқари топширган пахтамиз эвазига қўшимча пул мукофоти олдик.

Ўтган йилги натижалардан беҳад хурсандмиз. Уни амалий иш билан мустаҳкамлаш учун барча чораларни кўряпмиз. Шуни ҳам айтиш керакки, пахта майдонимиз бир йил ичида уч баравар кўпайди, 57 гектарга етди. Лекин ишчи кучимиз кўпайгани йўқ. Биз трактор, қишлоқ хўжалик машиналаридан, ўғит, сувдан янада самарали фойдаланиш йўли билан ҳосилдорликни кескин оширамиз. Пландаги 19 ўрнига 26 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олдик. Бир йилнинг ўзида гектар бошига етиштириладиган ҳосилни 7 центнерданга кўпайтирамиз. Каноп пояси, уруғлик каноп етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларимиз ҳам юксак. Биз юбилей вахтасида туриб ишлаяпмиз. Кундан-кунга ишимизга барака киряпти.

Л. ОЛТУНОВ,
Оққўрғон районидаги «Коммунизм» совхози 3-бўлим участкасининг бошлиғи.

БЕШ КУНЛИК ИШ ҲАФТАСИ АМАЛДА

Корхонамиз контроль-ўлчов асбоблари ва торози техникасини ремонт қилиш билан шуғулланади. Иттифоқ аҳамиятига эга бўлган заводнинг асосий корпуслари республика пойтахтида жойлашган. Ундан ташқари, Самарқанд, Фарғона, Андижон, Бухоро сингари йирик шаҳарларда филиалларимиз мавжуд. Яқин вақтдан бошлаб эса қардош қирғизистонликларга ҳам хизмат кўрсатяпмиз. Бизда ишлаб чиқарилаётган электромеханик вақт релслари эса фақат Иттифоқдагина эмас, балки дунёнинг жуда кўпгина мамлакатларида ҳам машҳур.

Республикада нозик асбоблар ремонтини бажарувчи ягона бўлган корхона аҳли Улуғ Октябрнинг эллик йиллик шонли юбилейи олдидан меҳнат вахтасида туриб астойдил ишлаяпти. Шу сана шарафига социалистик мажбуриятлар олганмиз. Шу аҳдимизни тўла-тўкис бажариш, юбилейни ёруғ юз билан кутиб олиш иштиёқи билан тўлиб-тошган ҳолда меҳнат қиляпмиз. Буни ўтган беш ойлик иш якунларидан ҳам кўриш мумкин.

Шу вақт ичида ялпи маҳсулот тайёрлаш планини 105 процентдан ошириб бажардик. Пландан ташқари ишлаб чиқарилган маҳсулот эса 38 минг сўмликни ташкил этди. Буни заводнинг каттагина ютуғи деса бўлади, негаки, мажбуриятга кўра 20 декабргача планга қўшимча равишда 48 минг сўмлик маҳсулот тайёрланиши лозим эди.

Яна бир муҳим кўрсаткич — товар маҳсулоти таннархини арзонлаштириш борасида ҳам муайян ютуқни қўлга киритдик. Таннархнинг мажбуриятдаги 0,2 процент ўрнига 2,6 процент арзонлашишига эришдик. Пландан ташқари олган жамғармаларимиз эса 39 минг сўмни ташкил қилди. Бу кўзда тутилганидан 24 минг сўм кўп демакдир. Меҳнат унумдорлигининг ўсиши ҳам чакки эмас, бу кўрсаткич пландагидан 18 процентдан зиёд ошди. Корхонада ўлчов-техника асбоблари ремонти ҳам анча кенгайди, ремонт сифати оширилди. Бир оғиз сўз билан айтганда нозик асбоб-ускуналарни ремонт қилувчи қўли гул усталаримиз ўз устларига олган мажбуриятларини яхши бажаришяпти.

Яқинда корхона аҳли ҳаётида қувончли воқеа юз берди. Биз 5 июндан бошлаб беш ҳафталик иш куни графиги бўйича ишлашга ўтдик. Ҳафтанинг икки кунида — шанба ва якшанба кунлари дам оладиган бўлдик. Икки кунлик дам олиш куни бўлган иш ҳафтасига ўтиш учун олдиндан тайёргарлик кўрилди.

Бизда нозик ва сердиққат иш талаб қиладиган асбоблар ва техника ремонт қилинади. Шу боисдан ҳам цехлар аввалгидек пухта ва аниқ ишлаши лозим эди. Шундай қилиб, барча корхона цехлари янгича шароитга тахт қилиб қўйилди. Уларни хомашё ва бошқа зарур материаллар билан узлуксиз ва тўла таъминлаш масалаларини ҳал қилишга алоҳида аҳамият берилди. Яна корхонанинг бир маромда ишлашига эришиш зарур эди. Бутун заводнинг янгича иш ҳафтасида ана шундай нормал ишлаши таъминланди. Барча иқтисодий ҳисоб-китоб ишлари ва режалар ишлаб чиқилди.

Беш кунлик иш ҳафтасига ўтиш билан боғлиқ бўлган барча масалалар умумий касаба союз мажлисида муҳокама қилинди. Корхона инженер-техник ходимлари, ишчи ва хизматчилари ўз таклиф ва мулоҳазаларини айтишди. Шундан сўнг янгича ишлашга ўтилди.

Бизда иш бир сменада ташкил қилинган. Иш эрталаб соат 8 дан кеч 5 гача давом этади. Ходимларнинг кўпчилиги Чилонзорда яшайди. Уларни ташиш учун махсус автобус ажратилди.

Ундан ташқари беш кунлик иш ҳафтасига ўтар эканмиз, аввало хотин-қизларнинг фикр ва таклифларини ўрганиб чиқдик. Уларнинг кичик ёшдаги ўғил-қизларини боғчаларга жойлаштириш масаласи ўз-ўзидан ҳал бўлди, негаки шу ёшдаги болаларнинг ҳаммаси ўзи яшаётган жойдаги боғчаларда тарбияланишар экан.

Иккинчидан, бизда кечки смена мактабларида ёки олий ўқув юртларида таҳсил кўраётган ходимлар анчагина. Шубҳасиз, яна бир қўшимча дам олиш куни улар учун катта қулайлик туғдиради. Масалан Р. Сайфуддинов кечки сменали мактабнинг ўнинчи синфини тамомлаб, ўн биринчи синфга ўтди. П. Сидоренко эса мактабни тугатиб, техникумга кириш имтиҳонларини топширяпти. Б. Лазарев ҳам янги иш ҳафтасидан жуда хурсанд, негаки у Одессадаги билим юртида сиртдан ўқийди, сессияларга тайёрланиш борасида катта қулайликка эга бўлди. Ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи С. Алимов бу йил халқ хўжалик институтининг тўртинчи курсини тамомлаяпти. Қўшимча дам олиш куни туфайли машғулот ва имтиҳонларга бемалол тайёрланиш мумкин энди, деяпти у.

Ундан ташқари, политехника институтини бу йил тугатиб чиқаётган техник А. Капахин, шу олий ўқув юртининг 3-курсида ўқиётган мастер В. Виткаловлар ҳам бўш вақтларида ўқиш-ўрганиш билан кўпроқ шуғулланадиган бўлиб қолдик, деган фикрни билдиришди.

Хуллас, икки кун дам олиш оила аъзоларига ҳам, студент ва ўқувчиларимизга жуда қўл келди. Корхонада дам олишни ташкил этиш бўйича янги режалар тузиб чиқилди. Эндиликда асосий масала — дам олиш кунларининг мазмунли ва мароқли ўтишидадир. Шу мақсадда корхонада дам олишнинг шу тобгача амалга ошириш учун вақт етишмаган турли шаклларидан фойдаланяпмиз.

Масалан, ҳар дам олиш куни шаҳардан ташқарига чиқиб, табиат қўйнида дам олишни одат тусига киритмоқчимиз. Яна бир муҳим нарса шуки, эндиликда корхонада физкультура ва спорт билан шуғулланувчилар учун имконият бемалол бўляпти. Турли мусобақалар, спартакиадаларни тез-тез ўтказиб туриш ниятимиз бор.

Яқин вақт ичида қадимий шаҳарлар Самарқанд ва Бухорога саёҳат қилиб бормоқчимиз. Ундан ташқари, балиқ ови, кинотеатр, экскурсия ишқибозлари ҳам кўплаб топилади. Дам олиш уйлари ва санаторийларда ҳордиқ чиқаришни истаган ходимлар учун путевкалар ҳам етарли.

Хуллас, икки дам олиш куни бўлган ҳафта корхона аҳлининг дам олиши, ўқиши ёки уй-рўзғор ишлари билан шуғулланиши учун қулай имкониятлар туғдиради. Яхши дам олиб, мазмунли ҳордиқ чиқариш, шубҳасиз завод ишлаб чиқаришининг бундан буёнги ривожланиши учун ҳам кенг уфқлар очиб беради.

Янгича иш ҳафтасига ўтганимизга жуда оз вақт бўлди. Лекин ҳозирдаёқ бунинг афзалликлари ҳаммага аён. Қайси бир ходимдан бу ҳақда сўраманг, у ўзининг янги тартибдан жуда мамнун эканини ҳаяжон билан айтади, бундай ғамхўрлик учун партия ва ҳукуматимизга раҳмат, дейди.

Т. ШАРАФУТДИНОВ,
«Узремприбор» заводининг директори.

РЕВОЛЮЦИЯ ЖАНГЧИСИ

...Юлғинзор қишлоғи. Тонг отай деб қолган. Қишлоқ сув қуйгандек жим-жит. У ер — бу ерда кишиларнинг жонсиз жасади кўзга ташланади. Бу қишлоққа ёпирилган босмачилар шум қадамидан далолат берарди.

Ногаҳон узоқдан тўрт отлиқ кўринди. Улар қишлоққа томон яқинлашиб келаверди. Навбатчилик қилиб турган семиз босмачи отлиқларга пешвоз чиқади. Отлиқлар бошдан оёқ босмачи кийимида эдилар.

— Хўш, сизларга ким керак,— дейди босмачи уйқу талаб кўзларини ишқаб. Отлиқлар сакраб ерга тушиб, у билан саломлашдилар. Елкалари кенг, норғулгина йигит навбатчига ўзларининг нима мақсадда келганликларини тушунтирди:

— Биз, Мирзо Умарали қўрбошининг йигитларимиз. Ҳазрати Захар қўрбошига хўжамиздан муҳрланган мактуб келтирдик. Мактубни у кишига ўз қўлимиз билан топширишимиз даркор. Хўжамизнинг амри шундай,— деди ерга қараб.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИГА

Навбатчи оғзини катта очиб, ҳомуза тортиб олгач, милтиғини бир чеккага қўйиб, «мен ҳозир, деди-ю, лапанглаб бориб, қамишзор қўйнида ғойиб бўлди.

Орадан ярим соатлар чамаси ўтгач, узоқдан қамишларнинг шитирлаши эшитилади. Ниҳоят қамишзор орасидан қурол-аслаҳа таққан Захар қўрбоши чиқиб келди. Орқасидан эса қуролланган уч йигит эргашиб келарди. Қўрбошининг гандираклаб келишидан маст эканлиги шундоққина билиниб турарди.

Ҳалиги норғул йигит дарҳол Захар қўрбошига яқинлашиб, таъзим қилди-да, «хўжа»сидан келтирган мактубни қўйнидан чиқариб, икки қўллаб қўрбошига узатди ва орқасига тисарилиб, шериклари ёнида қўл қовуштириб турди. Захар қўрбоши энди хатни ўқиётган эди. бирдан кутилмаганда ўқ узилди. Қўрбошининг гавдаси гурс этиб ерга қулайди. Бу ишни хатни қўрбошига топширган йигит бажарган эди. Пистирмада пойлаб турган 36 қизил гвардиячи ўқ товушини эшитгач, шиддат билан шердек ҳужумга ташланиб, қўрбоши йигитларини тор-мор келтирадилар.

Хавфли ва маккор душман Захар қўрбошини йигитлари билан мағлуб қилган бу операцияни Қўқон уездида жойлашган 15-ўқчи полки разведка бўлимининг бошлиғи Мустафо Давлатюсупов ўз жанговар дўстлари билан адо этган эди. Ҳарбий топшириқни полк командири Мансуров берганди.

1918 йили Скобелев (Фарғона) шаҳрида армиядан қайтган ерли солдатлардан Қизил Гвардиячи отлиқ отряд ташкил топади. Ёш Мустафо ҳам ана шу отрядга кўнгилли бўлиб киради. 1918 йилнинг июль ойларида Туркистон Совет ҳукумати Фарғона областини қамал ҳолатида деб эълон қилади. Чунки Фарғонада кўплаб босмачи тўдалари бош кўтариб чиқиб, аҳолининг тинчлигини бузиб, қишлоқларни хонавайрон қилаётган эди. Меҳнаткаш халқ ва ёш Совет ҳокимияти душмани босмачиларга қарши кескин курашиш лозим эди.

Партия ва ҳукуматнинг чақириғига биноан босмачиларни йўқотиш ҳаракати кескин тус олади.

1918 йилнинг куз ҳамда қиш фаслларида М. Давлатюсупов Марғилон ва Скобелев (Фарғона) уездларида ашаддий босмачилар Мадаминбек ва Кўршермат тўдаларига қарши уюштирилган махсус операцияларда иштирок этиб, бир қанча қишлоқларни босмачилардан озод этишда мардлик, ташаббус намуналарини кўрсатади. У босмачиларга қарши шиддатли жангларнинг бирида Яккатутда қаттиқ ярадор бўлади. Госпиталда даволаниб тузалгач, Тошкентга келади ва бу ерда 1919 йили ўзбек, рус, қозоқ, уйғур, татар, тожик, қирғизлардан ташкил топган III Интернационал номли ўқчи батальони сафига кириб, яна босмачиларга қарши курашга отланади.

Октябрь революцияси етиштирган жасур курашчи 1923 йилга қадар Туркистон ўлкасида Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда жонбозлик кўрсатади. У революция душманларига қарши курашларда чиниқиб, оддий жангчидан взвод, рота командири ва ниҳоят полк разведка бўлимининг бошлиғи даражасигача бўлган йўлни босиб ўтди.

Босмачилар тор-мор этилиб, тинчлик, осойишталик ўрнатилгач, Давлатюсупов халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш ишларида ўзининг самарали меҳнати билан фаол қатнашди. У район партия комитетлари, Самарқанд область партия комитети секретари лавозимларида ишлади, 1-чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати қилиб сайланди.

1925 йилдан бери КПСС аъзоси М. Давлатюсупов 1945 йилдан буён Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида илмий-педагогик иш олиб бормоқда. У малакали педагог кадрлар тайёрлашга муносиб ҳисса қўшаётган жонкуярлардан. Тарих фанлари кандидати, КПСС тарихи кафедрасида профессорлик вазифасини бажаради.

Давлатюсупов салкам 70 баҳорни кўрган, лекин у йигитлардек серғайрат, бардам. Мустафо Ҳасанович дарсдан ташқари вақтларини илмий-тадқиқотга, муносиб шогирдлар тайёрлашга бағишлайди. У докторлик диссертациясини ёзиб тугатиш арафасида.

Биз улуғ юбилей йилида ўзининг бутун онгли ҳаётини Ватан, халқ бахт-саодати йўлига бағишлаб келаётган кекса мураббий Мустафо Ҳасановичга янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

М. МИРПЎЛАТОВ,
Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти КПСС тарихи кафедрасининг ўқитувчиси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ИСРОИЛ БОСҚИНЧИЛАРИНИНГ ЙИРТҚИЧЛИКЛАРИ

БАЙРУТ, 16 июнь. (ТАСС). Исроил агрессорлари уруш ҳаракатлари вақтида ҳам, ўзлари босиб олган араб территорияларида уруш ҳаракатлари тўхтатилгандан кейин ҳам бош—бошдоқлик ва йиртқичликлар қилаётганликлари тўғрисида янгидан-янги маълумотлар Ливанга тўхтовсиз келиб турибди.

Исроилнинг ҳужум қилиб келаётган қўшинлари Синай ярим оролида минг-минглаб мисрлик солдатларни ўз қисмларидан ажратиб қўйганликлари сабабли мисрлик солдатлар бу чўл-биёбонда оч ва сувсиз қолиб, ҳақиқатда ўлишга маҳкум бўлмоқдалар. Хабардор кишиларнинг айтишларига қараганда, урушнинг биринчи кунидаёқ Исроил солдатларига ҳеч кимни асир олманглар, деб оғзаки буйруқ берилган. Шу буйруққа мувофиқ Исроил солдатлари Сурия фронтида Сурия армиясининг ҳатто қаршилик кўрсатишни тўхтатган жангчиларини ҳам отиб ўлдираверганлар. Синайда Исроил танклари қуролсизлантирилган мисрлик солдатларни Ғарбга ҳайдаб кетган. Дармонсизланиб юра олмай қолган мисрлик солдатларни танклар босиб, эзиб кетаверган.

Исроил армиясининг қўмондонлиги халқаро битимларнинг энг оддий қоидаларини ҳам бузганликларини кўрсатувчи фактларга бу ерда эътиборни жалб қилмоқдалар. Чунончи, Исроил тўпчилари Рамаллахда «Қизил ярим ой» белгиси аниқ кўриниб турган госпитални тўпга тутиб, ер билан яксон қилди. Кўпгина ярадорлар ва ундан кўпроқ врачлар ҳалок бўлди. Ярадорлар мамлакат ичкарисига олиб кетилаётганида Исроил самолётлари санитария машиналарини бомбардимон қилиб ва ўққа тутиб турди. Сурия ва Иордания фронтларида Исроил қуролли кучлари напалм бомбаларини ишга солганлиги ҳаммага маълум.

Исроилнинг агрессия ҳаракатлари натижасида тинч араб аҳолиси орасида ҳалок бўлганлар жуда кўп. Иерихон, Тулкарм, Калкилия деган жойларда Исроил агрессиясининг қурбонлари айниқса кўп бўлди. Суриядаги Алкунайтра шаҳри теварагида айниқса қаттиқ жанглар бўлиб, шаҳар ниҳоят даражада вайрон қилинди. Шаҳарнинг 15 минг аҳолисидан шу жойнинг ўзида қолганлари 250 кишидан ортмас эди.

Иорданиянинг оккупация қилинган ғарбий территорияларида Исроил ҳарбий маъмурлари маҳаллий араб аҳолисини ўзларининг уй-жойларини ташлаб Иордания қўшинлари турган Иордан дарёсининг шарқий соҳилига кўчиб кетишга мажбур қилмоқдалар. Навбулсда маҳаллий аҳолига автоматларни ўқталиб, шаҳарни «ихтиёрий» равишда ташлаб кетишни ва Иордан дарёсининг шарқий соҳилига кўчиб ўтишни таклиф қилганлар. Унчалик тўлиқ бўлмаган маълумотларга қараганда, Исроил қўшинлари оккупация қилиб олинган Ғарбий Иорданиядан ҳайдаб юборилган маҳаллий араб аҳолиси ҳозирча 150 минг кишига етган.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ ФАВҚУЛОДДА МАХСУС СЕССИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК, 16 июнь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг фавқулодда махсус сессияси 17 июнда Нью-Йорк вақти билан эрталаб соат 9-30 минутда (Москва вақти билан соат 16-30 минутда) очилади.

БМТнинг расмий вакили зарур кўпчиликни ташкил этган 62 давлат сессияни дарҳол чақириш тўғрисида бугун ўз розилигини билдирди. Бош ассамблеянинг фавқулодда махсус сессияси СССРнинг илтимосига кўра, Исроилнинг араб давлатларига қарши агрессияси оқибатларини тугатиш ва Исроил қўшинларини яраш линиясининг нариёғига дарҳол олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги масалани қараб чиқмоқ учун тўпланмоқда.

МИСР ЯРАДОРЛАРИ ЭВАКУАЦИЯ ҚИЛИНМОҚДА

ҚОҲИРА, 16 июнь. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумат маъмурлари Синай ярим оролида қолган мисрлик ярадор солдатларга ёрдам кўрсатиш учун қатъий чоралар кўрмоқдалар.

Халқаро қизил крест ташкилоти билан Бирлашган Араб Республикасининг соғлиқни сақлаш министрлиги ўртасида тузилган битим натижасида ярадорларни Синай ярим оролидан Сувайш канали зонасидаги Миср госпиталларига жўнатиш бошланди. Халқаро қизил крестнинг Кипрдаги ва Женевадаги бўлимлари Бирлашган Араб Республикасига зарур воситаларни бермоқдалар. Бирлашган Араб Республикаси соғлиқни сақлаш министрлигининг ўзи ҳам канал зонасидаги госпиталларга дори-дармонлар ва зарур медицина асбоблари етказиб бериш учун шошилинч чоралар кўрмоқда.

«Алаҳром» газетасида босилган хабарда айтилишича, Бирлашган Араб Республикасининг бош министри Сидқи Сулаймон соғлиқни сақлаш министри М. Алмуҳандис билан бирга Исмоилиядаги ва Порт-Сувайшдаги бир қанча госпиталларни кўриб чиқди.

ВАХШИЙЛАРЧА МУОМАЛА

ҚОҲИРА, 16 июнь. ТАСС мухбири А. Кисилев хабар беради:

Исроилликлар ҳолдан тойган мисрлик ҳарбий асирларни БАРга қарши шиорларни баралла айтишга мажбур этаяптилар, башарти бирон ҳарбий асир бундай қилишдан бош тортса, бошқаларни қўрқитиш учун уни отиб ташлайдилар, дейилади БАР информация департаментининг кеча эълон қилинган ахборотида.

Кеча халқаро қизил крест самолёти Синайдаги жангларда ярадор бўлган миср солдатлари группасини Сувайш канали зонасидан бу ерга олиб келганидан сўнг миср ҳарбий асирларининг қандай аҳволда эканликлари Қоҳирада маълум бўлиб қолди. Бугун ярадор солдатлар тушган иккинчи самолётнинг Қоҳирага келиши кутилмоқда.

Маҳаллий матбуотнинг хабар беришича, бу самолётлар ярадор бўлган миср солдатларини Синай ярим оролидан Миср госпиталларига элтиш тўғрисида БАР соғлиқни сақлаш министрлиги билан халқаро қизил крест ташкилоти ўртасида тузилган битимга мувофиқ учмоқда. Халқаро қизил крест ярадорларнинг аҳволини билиш учун ўз вакилини жанг ўтган районларга юборганлиги ҳам эълон қилинди.

БАР информация департаментининг бошқа бир ахборотига кўра, Қоҳира Синай чўлида озиқ-овқатсиз ва сувсиз қолган миср солдатларини олиб келиш учун халқаро қизил крест ихтиёрига яна бир махсус самолёт беришга тайёр эканлигини билдирди. Аммо халқаро қизил крест ташкилотининг хабар беришича, Исроил маъмурлари бу самолётнинг учишига рухсат бермаганлар.

Исроил маъмурлари фақат ҳарбий асирларга нисбатан эмас, балки босиб олинган районлардаги аҳолига нисбатан ҳам ваҳшийларча муомалада бўлаётганликлари тўғрисида янгидан-янги хабарлар олинмоқда. Қоҳира газеталарида Америка ЮПИ агентлигининг қуйидаги хабари босиб чиқарилди (бу агентликни ҳечам Исроилга қарши деб бўлмайди): «БМТнинг Яқин Шарқда фаластин қочоқларига ёрдам берувчи ва ишни уюштирувчи агентлиги Ғаза секторида (Исроил босиб олган, — ТАСС мухбирининг изоҳи) кўп қочоқлар, шунингдек агентликнинг баъзи расмий вакиллари ҳалок бўлганлигини билдирди.

Яқин Шарқ агентлигининг вакили «агентликнинг Ғазадаги ходимларидан олинган хабарларга кўра, қурбонлар сони жуда кўп».

ЖАҲОН МАМЛАКАТЛАРИ БЎЙЛАБ

СЕНТ-ТОМАС

Суратда: балиқчилар балиқ овидан қайтиб келишди.

А. Катков ва С. Преображенский фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

Суратда: Тошкент денгизида.

А. Абалян фотоси.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов номидаги Қашқадарё область театрининг артистлари пойтахтимиз меҳмони. Улар ўз санъатлари билан пойтахт томошабинларини мамнун этмоқдалар. Суратларда: меҳмонларимиз ижро этган «Ҳолисхон» спектаклида қатнашган артистлардан (юқоридан пастга) Ҳолисхон ролида — Лола Авезова, Рустам ролида — Ш. Қобилов, Умурзоқ бой ролида — Л. Турдиев.

Расмларни Н. Меламед чизган.

ТОШКЕНТ ДЕНГИЗИГА МАРҲАМАТ

Тўкин-сочин иссиқ ёз мавсуми бошланди. Шу кунларда меҳнаткашлар соя-салқин боғлар, хиёбонлар, кўл ва анҳор бўйларида, сув ҳавзалари атрофида ҳордиқ чиқаришяпти.

Тошкентнинг нимаси кўп, соя-салқин ҳиёбонлари, гулзорлари, кўллари кўп. Тошкент денгизи ана шундай оромгоҳларнинг энг каттаси. Зилол суви ҳақиқий денгиздек тўлқин уриб турган бу сўлим манзил кўм-кўк пахтазорлар, мева-чевага ғарқ боғзорлар, токзорлар орасига жойлашган. Денгиз устидан оқ қуш парвозидек енгил майин шабада тинмай елади. Кишилар танига ором беради.

Ҳар шанба ва якшанба кунлари эрта билан пойтахтимизнинг Революция скверидан Тошкент денгизи томон шаҳарлик юзлаб дам олувчиларни ташиб, бир неча автобус йўлга чиқади.

Тошкент денгизига дам олиш учун шаҳардан чиқаётган меҳнаткашларнинг сони тобора ортиб бормоқда. Чунки кишиларнинг дам олиши учун бу ерда қулай шароитлар яратиб берилмоқда. Сўнгги вақтларда денгизнинг ўнқир-чўнқир қирғоқлари текисланди, ўн минг квадрат метр жойга шағал ётқизилди. Айниқса, сувдан чиқиб офтобда тобланиб ётувчилар учун мўлжалланиб 800 квадрат метр жойга майин қум тўкилди.

Эндиликда Тошкент денгизига чиқувчилар хоҳлаганча мириқиб дам олишлари, кўнгил очишлари мумкин. Ҳозирги кунда 6 та такси катер, 100 дан ортиқ қайиқ, 3—4 кишига мўлжалланган 40-та сув велосипеди дам олувчилар ихтиёрида. Бу ерга тез кунда яна 60 та сув велосипеди келтириш мўлжалланмоқда. Тошкент денгизи ихтиёрдаги 1500 та эшкакли қайиқ тахта кроватчалар ҳам ремонтдан чиқарилиб, дам олувчилар ихтиёрига фойданиш учун топширилди. 500 та ана шундай қайиқ янгидан келтирилди.

Ёзги дам олиш мавсуми бошланиши арафасида Тошкент денгизи радиоузели ҳам ишга тушди. Турли ерларга ўрнатилган радиокарнайлардан дам олувчилар учун берилаётган қувноқ музика ва қўшиқлар янграб туради. Бу ерда дам олувчилар учун маиший хизмат кўрсатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Масалан, кафе, ресторан, совуқ ичимликлар дўкони, чойхона, мороженое ва лимонад павильончалари меҳнаткашларга хизмат кўрсатмоқда. Ўрта Чирчиқ район маиший хизмат кўрсатиш комбинати ўз ота-оналари билан дам олишга чиққан болалар учун махсус ҳордиқ чиқариш жойлари ташкил этди. Уларда турли ўйинчоқлар ва бошқа кўнгил очиш буюмлари мавжуд.

Тошкент денгизини ободонлаштиришда Тошкент сув омбори қурилиш монтаж бошқармаси коллективи яқиндан ёрдам кўрсатиб келяпти. Бу коллектив ишчилари болалар учун бир қанча арғимчоқ, карусель қуриб бердилар. Пляжлар ва унинг атрофларини электрлаштирдилар, водопровод линиясини ремонтдан чиқардилар.

Маълумки, Тошкент денгизи атрофига ўтказилган дарахтларнинг кўпи ҳали ёш бўлганлиги учун кам соя беради. Шу туфайли бу ерга 50 та чодир келтирилди. Ҳар бир чодир тагида бир вақтнинг ўзида 10 киши бамайлихотир ҳордиқ чиқариши мумкин. Денгизга коллектив бўлиб дам олгани чиққанлар учун мўлжалланган юз кишилик катта чодир ҳам бор.

Илгари Тошкент денгизига чиқувчилар кийим-бошларини топшириш учун гардероб йўқлигидан қийналишарди. Бу йил дам олувчиларнинг ана шу талаби ҳисобга олиниб, ҳар бири 250 кишига мўлжалланган иккита эркаклар ва аёллар гардероблари ташкил қилинди. Ўнда махсус кийинадиган ва ечинадиган шкафчалар мавжуд. Ўз шахсий автомашинаси билан чиққанлар учун ҳам шароит яратиб берилди. Улар ўз машиналарини алоҳида сақлашлари мумкин.

25 июнда Тошкент меҳнаткашларининг кўнгилли дам олиш манзили Тошкент денгизида янги ёз мавсумининг очилиш маросими бўлади. Шу куни шаҳардан неча юзлаб дам олувчилар чиқишади. Уларни бу ерга «Сквер—Тошкент денгизи» маршрути бўйича қатновчи автобуслар элтиб қўяди. Автобуслар шанба кунлари 12 мартаба, дам олиш кунлари эса 40 мартаба қатнайди. Тошкент денгизида ёзги дам олиш мавсуми бошланиши билан, у ерга шанба ва дам олиш кунлари махсус поезд ҳам қатнайди.

Ҳозирги вақтда партия, ҳукуматимизнинг кишиларимизга кўрсатиб келаётган катта ғамхўрлиги туфайли жойларда икки кунлик дам олиш ҳафтасига ўтиляпти. Албатта, меҳнаткашлар икки кунлик дам олиш кунларини соя-салқин, хушҳаво ва хушманзара жойларда кўнгилдагидек ўтказишни хоҳлайдилар. Демак, Тошкент денгизида дам олувчиларнинг сони яна ҳам ортади.

Шундай экан, шаҳар меҳнаткашларининг Тошкент денгизида кўнгилли дам олишини ўз оталигига олиб келаётган айрим ташкилотлар денгиз атрофларини янада кўкаламзорлаштириш, меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, хусусида кўпроқ бош қотиришлари лозим. Тошкент денгизига борувчи автобуслар фақат шанба ва якшанба кунлари эмас, ҳафтанинг ҳар бир кунида ҳам қатнаб туриши керак.

Тошкент денгизи аҳолининг севимли дам олиш манзилига айланиб бормоқда. Унинг чиройи кундан-кун очилиб, тўлишиб бормоқда. Азиз тошкентликлар, зилол сув, хушҳаво ва заррин қуёш нури қучоғида дам олиш учун Тошкент денгизига марҳамат қилинг.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

БАРҲАЁТ

Ҳар кимнинг мушкулин осон
қилгувчи,
Ҳар кимса дардига дармон
бўлгувчи.
Апрелнинг ғарқ гулга бурканган
чоғи,
Дунёда шундай бир инсон
туғилди!
Шундан нари баҳор кетди
ёшариб,
Шундан нари кулди шодон
ҳар ғариб.
Ул буюк сиймонинг берган
сабоғи,
Қанча мадҳ этсакда туганмас
таърифи.
Ҳаттоки космосга тикдилар
номин,
Ҳар тилда фахрла жаранглар:
«Ленин!».
Таърифига йўқдир сўзнинг
адоғи,
То абад куйлажак замону
замин!

Фарида УСМОНОВА.
ТошДУ студенти.

ИККИ ШЕЪР

КУЙ ШАЙДОСИ

Мен севган куй орқада қолди,
Лекин қалбим ўт-оташ олди.
Куй узоқда, мен ҳам
олисман.
Нечун, куйга шунча
мухлисман.
Гоҳ юракда акси, садоси,
Мен-чи, ҳамон унинг
шайдоси.

ҚАЛБИМГА АЁН

Булбул хонишига бўламан
мафтун,
Навда-ниҳолларда ранба-ранг
маржон.
Еллар симфония, оромбахш
бу тун,
О, борлиқ қандай соз, дилда
йўқ армон.
Мунаввар эртанинг илиқ
нафаси,
Ялпиз ҳидларида бўлар
намоён.
Оҳиста таралар қуёш
шуъласи,
Шалола шўхлиги қалбимга
аён.

Арофат НОСИРОВА.

МАЛАК СЕВГИСИ

Ҳусафи ал-ҚАББОНИЙ

ҲИКОЯ

Азизим Ҳамдий!

Етти йил Швецарияда бўлиб, яқин кунлар ичида Искандарияга қайтишинг ҳақидаги хабарни газета саҳифаларида ўқидим. Сўнгра сенга шу хатни ёзишга журъат этдим. Менимча бу хатим сиҳат-саломат келганингдан кейин оладиган хатларингнинг биринчиси бўлса керак.

Эй, дўстим!

Шунча узоқ муддат кўришмаганимиздан кейин, мени эслайолармикансан, бу менга маълум эмас. Аммо мени тамоман унутиб юборганингни ҳис қилаяпман. Мен бўлсам, ўрта мактабни тугатганимдан сўнг, илмга бўлган иштиёқимни қондириш мақсадида Санъатшунослик институтининг ҳайкалтарошлик факультетига ўқишга кирган ўша кар-соқов дўстинг Ража бўламан. Сенга ушбу хат орқали инсоният оламининг ақли бовар қилмайдиган, ҳаётда жуда ҳам оз учрайдиган қисса ҳақида сўзлаб бермоқчиман.

Сен билганингдек, мен жуда ҳам қарорсиз, ҳаёт лаззатларига ташна ва доимо шоду-хуррамликни севадиган бир йигитман. Шу билан бирга ҳаётнинг табиий хўрликларига сабр-қаноатли бўлсам ҳам гоҳо ундан нафратланаман. Хусусан ўртоқларимдан ажралганимдан сўнг ҳаётга бўлган нафратим зиёда бўла бошлади. Чунки улар оила қуриб, ўзларининг бахт-саодати ва келажакда башарият оламида номлари ўчиб кетмаслик учун ҳаракат қиляптилар. Аммо мен-чи? Атрофимга қарасам ҳаётда мен бир ўзим ёлғизман. Фақат биттаю-битта қари бувим бор, холос.

Кўпинча кунларимни кичик устахонамда ҳайкалтарошлик асбоблари, чизган суратим, тарашлаган ҳайкалларим намуналари орасида ўтказа бошладим. Ҳаётим бир йилгача шундай давом этди. Шу даврда ҳаёт хўрликларининг ғам-аламлари суякларимгача сингиб кетди. Ҳатто мени руҳий тушкунлик денгизи ёқасига келтириб қўйди. Бу хўрланаётган, эзилаётган изтироб чекаётган вужудимни ҳеч нарса, фан ҳам, гўзаллик ҳам, тақдир ҳам енгил қила олмас эди. Менинг бу ҳасратларим тушкунликдаги орзу-умидларимдан қайнаб келаётган эди. Мен бўлсам бу тутқунликка кириш йўлларини топа олмас эдим. Тутқунликдаги орзу-умидларим мен билан ҳаёт қуришга рози бўлган қиз ҳақида бораётганини билаётгандирсан эй Ҳамдий. Ҳа, у мени тушинди, мен ҳам уни. У тақдирини менинг тадқирим билан боғлади. Мен унга умрбод содиқ бўлишга ваъда бердим.

Шундай қилиб мен кар-соқов ҳам инсоният силсиласининг узилмас ҳалқасига айландим. Балки сен, эй дўстим, бу орзу-умидим рўёбга чиққанига куларсан ҳам.

Ёшлик йилларида мен таниган-билган қизлар сенинг ёдингда бўлса керак. Улар орасида мен кар-соқов — санъаткор билан ҳаёт қуришга рози бўлган бирорта қизни ҳам топмаган эдим. Мен энди ажойиб, инсон ақли идрок қилиб, унга ишонишга ожиз бўлган ва ақл қудрати денгиздан йироқ бўлган қиссани бошлайман.

Савсанни биринчи марта Лимон боғининг бир осойишта жойида учратдим. У барглари тушган, яланғоч қари дарахт остига қўйилган скамейкада ўтирар эди. Бу жой боғнинг эшикларидан анча узоқ бўлиб, одамлар бормайдиган, айниқса гўзал қизлар ёлғиз юришга қўрқинчли бўлган томон эди. Қиз кўзларига қўзойнак тақиб олган. Нозик бармоқлари билан қўнғир, майин сочларини силпар эди. Унинг қадди-қомати келишганидан, кишини дарров ўзига жалб қилар эди. Чеҳрасидаги орзу-умид аломатлари, унинг хаёл денгизида сузаётганидан далолат берар эди. Мен унга яқинлашганимда, мени унга ундаётган аллақандай бир кучни ҳис этдим. У бошини сал кўтариб мен томонга бурилди, сўнгра пичирлаб «келаётган ким?» дегандек бўлди. Шундагина унинг кўр эканлигини билдим. Ўша менга номаълум бўлган куч унинг ёнига ўтиришга даъват этди. У ўрнидан кетмоқчи бўлиб, бирор нарса демоқчи бўлди, лекин ҳеч нарса деёлмасдан қошларини чимира бошлади. Унга боқар эканман, гўёки кўз олдимда бир малак намоён эди. Бирдан юзида табассум барқ урди. Хаёлимда ботаётган қуёш янгитдан уфққа кўтарилгандек эди. Сўнгра қўлини чўзиб, менинг ўрнимни тимирсклай бошлади. Мен ҳам қўлимни чўзган эдим, шундай лаззатни ҳис этдимки, уни инсон боласи тасаввур қилишдан ожиз.

Эй, Ҳамдий!

Менинг сўзларимга ишонсанг ҳам, ишонмасанг ҳам сенинг ишинг. Лекин шуни билгинки сўзимда ҳеч қандай ёлғон ва муболаға ишлатаётганим йўқ. Унинг юмшоқ қўлини ушлаганим ҳам йўқ эдики, менда шундай ҳиссиёт уйғондики, мен бутун борлиқни унитиб қўйибман. Шундагина мен китобларда ўқиб, тотиб кўрмаган, ёки унинг маъносини англай олмайдиган ёки кар-соқовлар идрок қила олмайдиган ҳис-туйғуни сездим ва шу вақтдагина, булбулнинг оҳу-фиғони, баргларнинг шилдираши, гўзал баҳорда эсадиган майин шабаданинг дилларга ором бахш этиши ва инсон руҳига жон ато қилувчи оҳанграбо куйларининг маъносига етдим.

Мен шу дамга қадар бу лаззатлардан маҳрум бўлсам керак, ёки менинг идроким сизникидан бошқачароқ бўлса керак, деб ўйлар эдим. Шундагина бир-бирингизга ёки «радио» деб аталган асбобга қулоқ солишингизнинг маъносини англадим. Кейинча мен Савсандан, ўша лаҳзада унинг биринчи бор, гулларнинг ранг-баранг, осмоннинг мусаффо кун ботишининг гўзаллик маъносини англаганини билдим. Чунки мен унинг руҳига очиқ кўзим билан кўриш маъносини, у бўлса, менинг руҳимга лаблари билан эшитиш маъносини бахш этган эди. Бу ҳиссиётларнинг ҳаммаси қўлларининг бир-биридан ажралаётган вақтида ғойиб бўлди. Биз ўзимизнинг аслий ҳолатларимизга қайтдик. Шундай қилиб, кўз ёшлар тўла қилинган дуолар қабул бўлиб, тутқиндаги орзу-умидларим рўёбга чиқди. Иккинчи бор билаклар бир-бирига текканида лаблар қандай яқинлашганини ўзим ҳам сезмай қолдим.

Бу тотли бўсадан сўнг, эй дўстим, биз бир-биримиз учун яратилганимизни билдик.

Бир неча марта учрашганимиздан кейин бир-биримизга уйландик. Оҳ, эй дўстим, агар одамлар ўтган олти йил мобайнида қандай бахтиёр эканимни билсалар эди! Ҳар бир бўса жаннат райҳонларидан ҳам тотлироқ ва ҳар бир оғуш обиҳаётдан ҳам афзалроқ, бўлиб, менинг руҳимни абадийлик куйлари билан мафтун этар эди. Тўшакда бирга ётганимизда радиони бураб, унинг қулоқлари воситаси билан узоқ-узоқларга етакловчи куй ва музикаларни тинглар эдим. Кўчага чиққанимизда кўзим билан кўрган ҳамма нарсани унинг зеҳнига қуяр эдим. Одамларнинг ажабланишига қарамай кино-театрларга, салқин, ҳордиқ чиқарадиган жойларга бориб, воқеаларни унинг қулоқлари орқали эшитар эдим. Қари бувим бўлса баъзи қилолмайдиган ишларимизни бажарар эди.

Ҳаммадан ҳам менинг тарашлаган скульптурамнинг муваффақиятини айтмайсанми?!

Албатта, саломат ватанингга етиб келганингда бу ҳақда эшитасан.

Мана олти йил ҳам кўз очиб юмгунча ўтиб кетди, эй Ҳамдий. Савсан бўлса укаси билан кўчада кетаётганида машинага урилиб вафот этди. Ҳа, бир неча ой муқаддам вафот этди. У ўзи билан менинг ҳаётдаги ҳамма қувончларимни олиб кетди. Мен ҳаётни фақат унинг воситаси билангина таниган эдим. Ундан сўнг яна ҳаётни йўқотдим. Вужудим ҳам яқин кунлар ичида тугаб, ниҳоясига етса керак. Шу хатни сенга сўнгги ҳаёт шуъласини қўлимда тутиб ёздим. Яқин кунлар ичида у абадий сўнса керак.

Эй, дўстим! қайтганингдан сўнг бизникига келишингни илтимос қиламан. Ўз қўлларинг билан икки севишган қалб бир-бирини қучоқлаб турган «Малак севгиси» деб номланган бизнинг ҳайкалимизнинг пардасини кўтаргин! Шу билан сен пок муҳаббатнинг ҳаёт машаққатларидан устун қўйган бўласан. Мен бу ҳайкалга ўзимнинг бор санъатимни ишлатдим. Агар бирор кўрикда уни тақдирланса, олган мукофотларни кўр ва кар-соқовлар олий ўқув юртининг йўлларига сочгин.

Энди, эй Ҳамдий, қаламни қўяман. Уни ҳечқачон қўлга олмаслигимга ишонаман.

Во ажабо! Қандай номаълум куч унга, сабр-тоқат билан кутаётган Савсанга чорлаяпти?!

Алвидо, эй дўстим!

Арабчадан
Абдуқаҳҳор ҒАФФОРОВ,
таржимаси.

ОНА БОҒИ

Инсонлик меҳрини бойитар она,
Жаҳонни бағирга сиғдиргуси
бор.
Қуёшдай меҳрибон тонготар она,
Боғлар ўстирмоқдан топган
эътибор.
Фарзанд-ниҳолга дил меҳри
дарё,
Ҳар бирин камситмас, бегонани
ҳам.
Бола — оқ сочига гулчамбар
гўё,
Ўғил-қизлар билан ҳаёти
кўркам.
Баҳри она дейди ёшларга боқиб:
— Ўнта бўлса ўрнидир бошқа.
Фарзанд эртамизнинг улуғ
давоми,
Азали, хусндир кексалик ёшга...

Юсуфжон ҲАМДАМ

ҲАР ТЎҒРИДА

ҲАЙВОНЛАР УЧУН ТРАНЗИСТОР

Ереваидаги зооветеринария институти ходимлари ҳайвонлар учун ярим ўтказгичли транзистор ясадилар. Бу прибор ҳайвонларнинг ички аъзоларига овқат билан бирга тасодифан тушиб қолган металл буюмларни аниқлаб беради. У чўнтак фонари учун белгиланган батареячалар билан ишлайди. Битта батарея 200 соатга етади. Бу вақт ичида икки ярим минг ҳайвонни текшириб чиқиши мумкин. Топилган металлни магнит зонд ёрдамида осонгина олиш мумкин.

ҚАДИМИЙ ҚАБР

Самарқанд шаҳри атрофида ҳайвонлар мозори топилди. Олимлар бу мозор тахминан 80-100 минг йил аввал ўтган ҳайвонларники демоқдалар. Ўнлаб ҳар хил ҳайвонлар суякларининг бир жойдан чиққанлиги олимларни қизиқтирмоқда.

СУНЪИЙ ТУПРОҚ

Бир неча йил давомида ўғитлашни талаб қилмайдиган сунъий тупроқ Белоруссия олимлари томонидан яратилди. Унга ионсимон смолалар асос қилиб олинди. Бундай смолалар ўзига озуқа моддасини сўриб олиб, кимёвий алоқалар ёрдамида узоқ вақт сақлаб туради. Одатдаги тупроқда эса бундай ҳолни кўрмаймиз. Лабораторияда бу сунъий тупроқдан бош марта ҳосил олинди. Лекин унинг кучи ҳали кетгани йўқ.

ФУТБОЛ «ПАХТАКОР»ГА НИМА БЎЛДИ

«Пахтакор» футболчилари мамлакат чемпионатида яна ютқаздилар. Бу команданинг кетма-кет тўртинчи мағлубиятидир. Ҳамшаҳарларимиз сўнгги турда пойтахтимизнинг «Динамо» футболчилари билан учрашдилар. Майдон эгалари «Пахтакор» дарвозасига 4 та жавобсиз тўп киритдилар. Москва командалари билан тенгма-тенг беллашиб келган, «Пахтакор»га нима бўлди? Бу йилги мавсумда ишқибозларини хушнуд эта олмаётганлигининг боиси нимада?

Команда ўйинларини мавсум бошидан буён кузатиб келаётган киши унинг бу йил бошқача системада ўйнаётганлигини пайқайди. Пахтакорчилар устози, СССРда хизмат кўрсатган тренер Борис Аркадьев ҳимоя вариантига зўр бераяпти. Ҳамма учрашувларда тошкентликлар асосан ҳимояни ўйлаяптилар. Ҳужумчиларнинг аксарияти ҳам ярим ҳимоячи вазифасини ўтайдиган бўлиб қолди. Ҳамиша олдинги чизиқда юриши лозим бўлган Красницкий, баъзан Абдураимов майдон ўртасида ҳаракат қилишадиган бўлиб қолишди. Оқибатда рақиблар дарвозасига жуда оз куч билан хавф солиняпти. Москва динамочилари билан бўлган учрашувда ҳам худди шундай бўлди. «Пахтакор» майдонга бешта ҳимоячи билан тушди. Булар Расулев, Штерн, Науменко, Суюнов, Иноятовлардир. Солохо, Раҳматуллаев ва Бектошевлар ярим ҳимоячи бўлиб ўйнашди. Олдинда қолган Абдураимов билан Иброҳимов рақибларнинг кўпсонли ҳимоячилари чизиғини ёриб ўта олармидилар?!

Ўзини эркин ҳис қилган рақиб ярим ҳимоячилари билан бирга ҳимоячилар ҳам бемалол «Пахтакор» штраф майдони томон келаверишди. «Пахтакор» дарвозасига урилган тўплардан бирининг автори орқада ҳаракат қилувчи В. Маслов бўлганлиги ҳам бежиз эмас.

«Пахтакор» командаси раҳбарлари ўйиндаги тактик схемани ўзгартиришмаса, том маънодаги ҳужумчилар «штати» кенгайтирилмаса ишқибозларни хурсанд эта олмайдилар.

* * *

Куйбишевнинг «Крылья Советов» командаси мавсум бошидан буён бор-йўғи 3 та тўп урган эди. Ўтган турда куйбишевликлар бир ўйиннинг ўзида рақиб дарвозасига тўрт тўп киритиб, ниҳоят ҳамшаҳарлари олдида юзлари ёруғ бўлди. «Зенит» футболчилари майдон эгалари дарвозасига биттa ҳам жавоб тўпи уролмади. «Торпедо» (Москва) — «Нефтяник» футболчиларини 3:1 ҳисобида енгди. «Динамо» (Тбилиси) — СКА (Ростов) — 1:1, «Торпедо» (Кутаиси) — «Шахтёр» — 2:2, «Спартак» — «Қайрат» — 1:1.

Турнир жадвали қуйидагича

Командалар	Ў	Т	О
«Динамо» К.	12	16—5	18
«Динамо» М.	11	18—4	17
«Динамо» Тб.	12	14—9	16
«Динамо» Мн.	11	14—8	14
«Шахтёр»	12	13—14	14
СКА	12	13—15	13
«Торпедо» М.	11	12—8	12
«Нефтяник»	11	15—11	12
«Кр. Советов»	11	7—4	11
«Арарат»	11	6—6	11
«Заря»	11	7—8	11
«Спартак»	11	9—11	10
«Торпедо» Кт	12	8—12	10
«Пахтакор»	12	10—15	9
«Зенит»	11	7—16	9
ЦСКА	11	9—12	8
Локомотив	11	6—10	8
«Қайрат	12	7—14	7
«Черноморец»	11	6—15	6

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

18 ИЮНЬ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

Рус тилида: 10.55—**Эшиттиришлар программаси.** 11.00—**Саёҳатчи бақа** (мультфильм). 11.20—**Қизил елканлар** (ўсмирлар учун). 12.00—**Киноэкран болалари.**

Ўзбек тилида: **Қувноқлар даврасида** (кичкинтойлар учун). 13.50—**Ёз ҳикоялари.** Бадиий фильм. 15.15—**Ярим аср йилномаси.** Шоншуҳрат йўли А. Карев. 16.55—**Эшиттиришлар программаси.** 17.00—**Феффи Кунтербунтнинг саргузаштлари** номли фильмнинг тўртинчи серияси (болалар учун). 17.30—**Ер ва эл.** 18.10—**Телевизион янгиликлар.** 18.25—**Сиҳат-саломатлик.** Илмий—оммабоп эшиттиришлар программасининг Медицина ходимлари кунига бағишланган махсус сони.

Рус тилида: 19.25—**Телевизион янгиликлар.** 19.40 — **Тентаклигим қиссаси.** Бадиий фильм. 21.05—**Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.10—**Миниатюралар. Ёшлик** студияси кўрсатади. 22.10. —**Ғаллакорлар—ўз сўзларининг устидан чиқадилар.** 22.30—**Ярим аср йилномаси.** А. Қаҳҳор **Қўшчинор чироқлари** (1-қисм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

10.55— **Эшиттиришлар программаси.** 11.00—**Химия.** Химиявий боғланиш. 12.05—**Математика.** Координат методи (рус тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00—**Гимнастика барча учун.** 13.30—**Пионерия телевизион агентлиги.** 14.00—**Сириус-2** операцияси ўқувчилар учун (Ленинград кўрсатади). 14.40—**Интервидение.** А. С. Пушкин номидаги Давлат тасвирий санъат музейи заллари бўйлаб. Ван Гог. 15.10—**Новости дня** киножурнали. 15.20 — **Интервидение.** ГДР дан эшиттириш олиб кўрсатилади (ўқувчилар учун). 16.00—**Москва кундузги эшиттиришларининг охири.** 17.00—**Саломатлик вахтасида.** 17.35—**Музикали маяк.** 17.50—**Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун.** 18.30—**Поэзия.** Адабий альманах. 19.10—**Музикали киоска.** 19.40—**Пеленгатор** сатирик журнал. 20.10—**Эстрада-67.** 21.10—**Севимли қўшиқчилар.** СССР халқ артисти П. Лисициан. 22.00—**Киносаёҳатчилар клуби.** 23.00—**Телевизион янгиликлар.** 23.30—**Паспортсиз киши.** Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

18.00 дан **Фрунзе телевидение студиясининг эшиттиришлари.**

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг коллективи, аппаратнинг кекса ходими, республика миқёсидаги пенсионер, КПСС аъзоси

ФАДЕЕВА
Вера Ермолаеванинг

узоқ давом этган касалликдан сўнг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01875. Индекс 64970 А. 1882.